

NYHETER. Optiker **Bernt Berg** hade de rätta glasögonen för att titta på fredagens solförmörkelse. Mellan 11.40 och 13.48 på eftermiddagen låg jorden, månen och solen i en nästan rak linje. Den här gången var solförmörkelsen endast partiell på Åland. Nästa totala, åländska solförmörkelse infaller år 2126.

SIDAN 16

Kaféägare får handla i samma affär som du

NYHETER. Många småkaféer kan inte dra nytta av parthandlarnas mängdrabatter. Ofta blir det billigare att handla i livsmedelsaffärer än att köpa direkt från parthandlarna, vilket syns i de slutliga priserna.

– Vi handlar numera allt från minuthandeln.

Det är bara när vi har större cateringuppdrag och behöver stora förpackningar som vi går via parthandeln, säger **Ulf Eklund** som driver kafé i Geta.

Han efterlyser en så kallad snabbpartiaffär på Åland. Det vill säga ett partivaruhus för

företagare där det också går att handla i mindre kvantiteter. Men på Mariehamns parti avfärdas det som orealistiskt.

– Volymerna är för små. Det är inte aktuellt i dagsläget, säger vd **Kjell Jansson**.

SIDORNA 2-3

Familj fann vildsvin – och polisanmäls

NYHETER. Den familj som i veckan hittade ett vildsvin i Föglö skärgården polisanmäls nu av landskapets miljöbyrå, misstänkta för brott mot naturvårdslagen. Det visade sig att det råder landstigningsförbud på ön där vildsvinet hittades.

– Vi har inget annat val än att anmäla, säger naturvårdsintendent **Jörgen Eriksson**.

SIDAN 4

Frivilligt eller under tvång?

NYHETER. Tingsrätten har behandlat för tillfället ett misstänkt fall av våldtäkt från juli 2006 på grönområdet öster om Mariehamns Stadsbibliotek. Parternas berättelser skiljer sig på den viktigaste punkten: skedde samlaget frivilligt eller under tvång? Båda parterna var kraftigt berusade och har inte helt klara minnen av händelseförloppet.

SIDAN 4

Foto: FREDRIK TÖRNROOS

En prylbod mitt i stan

REPORTAGE. Loppisen "Titta o hitta" är egentligen en prylbod. Här blandas billiga loppisfynd med dyra antikviteter. Ägaren **Lisbeth Röntynen** har blivit något av en expert på gamla föremål. Tillsammans med sin man **Berra Jansson** köper hon upp dödsbon och tar vara på det som inte de anhöriga vill ha. Det som går att sälja säljer Lisbeth och Berra i prylboden.

– Det är lite lotteri, säger Lisbeth Röntynen. Man vet inte vad man kan hitta när man börja tömma dödsboet.

SIDAN 8

"Drogerna orsaken, inte jag"

NYHETER. "Jag är tacksam för FA, för där har jag fått hjälp att förstå att det inte är jag som är orsaken till att mitt, numera vuxna, barn använder droger. Det är inte jag som gett honom de underliga värderingar som han har idag. Det är det drogerna som gjort."

Så skriver en FA-gruppens deltagare, samtalsgruppen för anhöriga till drogmissbrukare som snart fyller ett år.

SIDAN 5

familjen **6**

"Det känns överkligt att fylla 40"

GRAHAM ROBINS I PRATSTUNDEN

sommargäst **9**

"Skärgården har alltid varit mitt Åland"

VECKANS SOMMARGÄST, SOFIA GRÖHN

kultur **10**

Carolina Sundelin ställer ut akrylmålningar i Café Lugn & Ro i Eckerö.

bilar **16**

Per-Erik Söderlund visar upp sin Ford Taunus från 1964 på Fordutställningen idag.

Minut billigare än parti för

Handlar på livsmedelsaffärer istället

Vd. Kjell Jansson, vd för Mariehamns parti, säger att man övervägt snabbpartisystemet, men han bedömer att det inte skulle gå att göra lönsamt på Åland.

Det kan kännas dyrt att fika på småkaféer.

Men så tvingas många kaféägare också inhandla sina varor i samma mat-hyllor som du.

– För att få ett bra pris från partihandeln måste man handla i större mängder. För små företag är det svårt att få ihop. Därför får vi sämre förutsättningar, säger **Ulf Eklund** på Pettas ekologiska hembageri och café i Geta.

Han driver tillsammans med frun **Karin Eklund** kafé med bageri och catering. Omsättningen är rätt liten. De månatliga inköpen ligger på omkring 4.000 euro och då är den billigaste lösningen att handla på Mattssons i Godby.

– Vi handlar numera allt från minuthandeln. Det är bara när vi har större cateringuppdrag och behöver stora förpackningar som vi går via partihandeln.

Billigare i riket

Ulf Eklund efterlyser en snabbpartiaffär – ett så kallat cash and carry-system – på Åland. En snabbpartiaffär fungerar ungefär som ett varuhus för företagare där det också går att handla i mindre kvantiteter.

– I Sverige och Finland kan företagare få råvaror 30 procent billigare tack vare snabbpartiaffärerna. För oss betyder det att allt automatiskt blir 30 procent dyrare.

Kjell Jansson, vd för Mariehamns parti, säger att man tidigare övervägt cash and carry-systemet, men att det knappast skulle gå att göra lönsamt på Åland.

– Volymerna är för små. Det är inte aktuellt i dagsläget.

Han säger att det med jämna mellanrum efterfrågas försäljning i mindre kvantiteter, men han tycker att de packningar som erbjuds i dag är tillräckligt små.

– Vanligen säljer vi lådor med 10-12 artiklar.

De flesta nöjda

En rundringning bland kaféer på Åland visar att Pettas café inte är ensamma om att göra sina inköp i livsmedelsaffärer. Men i regel verkar det för det mesta handla om små, kompletterande inköp.

– Vi har tar lite från partihandlarna, men använder också

Partihandel.

Grundregeln i partihandeln är att ju mer du handlar, desto bättre pris får du. För många småkaféer blir det därför billigare att handla från vanliga livsmedelsaffärer. På bilden Jonathan Terry på Mariehamns parti.

Mattssons i Godby. Jag tycker att det fungerat bra, vi är ändå bara ett säsongscfé, säger **Laura Gäddnäs** på Uffe på berget.

– Vi kan ta det mesta från partihandlare. Bara om det fattas nåt smått åker vi till Sparhallen, men det är lång väg till stan från Eckerö så det lönar sig sällan. Det fungerar okej, men det krävs viss planering. Det vore perfekt om det fanns en partiaffär där man kunde köpa in mindre mängder, framför allt till helgerna, säger **Mercedes Winquist** på Café Lugn & Ro i Eckerö.

– Vi handlar på olika ställen. Det gäller att vara medveten om vilka grejer man köper var. Ofta är det billigare att handla från butikerna. Från Föglöbutiken kan vi till exempel köpa billiga Pirkkaprodukter, säger **Lena Johansson** på Café Ingela i Lumparland Svinö.

För många av livsmedelsaffärerna är kaféerna en viktig

kundgrupp. Mattssons i Godby kör ut varor åt flera kaféer, men den största kundgruppen när de gäller produktleverans är ändå skolorna.

– Vi levererar torrvaror till Källbo, Pålshöle, högstadiet, barnträdgården och Rosengård, säger **Göran Sjuls**.

Både Brändö andelshandel och Föglöbutiken bekräftar att lokala småföretagare ofta kommer in för att köpa varor.

Som små affärerna tampas de rätt långt med samma problem som kaféerna.

– Folk förstår inte att vi inte får samma mängdrabatter som större näringar, vi får till exempel inte samma pris på bensen, säger **Raili Sergejeff** på Föglöbutiken.

JENS FINNÄS
jens.finnas@nyan.ax
tfn 528 455

Foto: JONAS EDSVIK

Småskaliga. Karin och Ulf Eklund, som driver Pettas ekologiska hembageri och café i Geta, köper numera i stort sett alla sina råvaror från Mattssons i Godby.

småkaféer

ÅCA-avgifter ytterligare en orsak att välja butiken

Sedan i höstas tar ÅCA avgifter för små utkörningar. Avgifterna har å ena sidan rationaliserat leveranserna, å andra sidan har de fått flera småföretagare att vända sig till livsmedelsaffärerna.

Gör man en mejeribeställning från ÅCA på mindre än 80 euro måste man numera betala extra för leveransen. Den här avgiften införde ÅCA i höstas. Avgiften har gett flera småkaféer ännu en orsak att vända sig till livsmedelsaffärerna för varuinköp.

– Vi kan inte längre köpa

mejeriprodukter via ÅCA, säger Ulf Eklund på Pettas ekologiska hembageri och café i Geta.

Nöjd med systemet

Sverker Jansson, försäljningschef på ÅCA, säger att det blev ohållbart med de små leveranserna och att man tack vare avgifterna kunnat dra ner på trafikmängden avsevärt.

– Orsaken till att vi införde den här avgiften var vi hade många små kunder som dagligen beställde små mängder varor. Det kunde handla om leveranser på fem liter mjölk, vilket gjorde

att det blev en otrolig trafik, säger han.

– Nu har folk börjat se över och planera sina inköp bättre, vilket gjort att leveranserna blivit större och effektivare. Vi behöver köra betydligt färre kilometer i dag än tidigare.

Mercedes Winquist på Café Lugn och Ro i Eckerö tycker att det nya systemet har fungerat bra.

– För oss här ute i Eckerö är det en jättebra grej att få leverans. Om man planerar rätt så går det bra.

JENS FINNÄS
jens.finnas@nyan.ax
tfn 528 455

★★★★ **KALMERS** ★★★★★
ELAVDELNINGEN

FÖR PROFFS OCH "GÖR-DET-SJÄLVARE"

Det finns bara fördelar med att besöka Kalmers elavdelning

BRETT SORTIMENT

GROSSISTPRISER

SJÄLVPLOCK

Ålands mest kompletta självplocksortiment av elmaterial tillgänglig nu även på lördagar och såklart till grossistpriser!

Under vardagar finns givetvis

Teppo Kytömäki

Lagerinköpschef

och hans killar på plats för att svara på frågor om det skulle behövas.

Välkommen!

MÅN-FRE 8.30-17 LÖRD 9-13
ELAVDELNINGEN TEL 12 012
WWW.KALMERS.AX

Familjen som fann döda vildsvinet polisanmäls

Inget val. Som naturvårdsintendent är Jörgen Eriksson tvungen att anmäla om han misstänker brott mot naturvårdslagen.

Arkivfoto: JONAS EDSVIK

De befann sig olovligt på en ö med landstigningsförbud.

– Vi har inget annat val än att anmäla, säger naturvårdsintendent Jörgen Eriksson.

Nya Åland skrev i onsdags om hur en svensk familj hade hittat ett dött vildsvin på en ö nära Björkör i Föglö skärgård.

Nu anmäls familjen, misstänkta för brott mot naturvårdslagen, av landskapets miljöbyrå.

– Det är uppenbart att vildsvinet hittades på en holme där det råder landstignings-

förbud, säger **Jörgen Eriksson**, naturvårdsintendent på miljöbyrån.

Långör, som holmen heter, ligger i naturreservatet Björkör. För att skydda häckande fåglar är det förbjudet att ta i land på ön.

– Det är vår skyldighet att föra saken vidare. Jag är ingen rättsexpert, men jag antar att det kan leda till böter.

Hur skulle familjen veta att det rådde landstigningsförbud?

– Det finns skyltar på Långör bara några hundra meter ifrån platsen där vildsvinet hittades. Vi försöker skylta så gott det går, men det är

också varje persons skyldighet att ta reda på sådana här saker om man rör sig i ett naturreservat.

Ett undantag

Av alla naturskyddade öar är det bara på en bråkdel som det råder landstigningsförbud. Det handlar vanligen om att skydda häckande fåglar.

– Det är en avvägningsfråga vilka öar som ska skyddas med landstigningsförbud. Naturen är trots allt vår gemensamma egendom och det är bara roligt att folk vill utnyttja den för friluftsliv.

Jörgen Eriksson uppma-

Dött vildsvin hittades i Föglö

■ En svensk familj på båtutflykt hittade i helgen ett dött vildsvin på en ö nära Björkör i Föglö skärgård.

– Vi kände lukten och gick i land, och på stranden såg vi ett stort dött vildsvin. Det var 127 centimeter långt och

naturvårdsintendent Jörgen Eriksson att det inte är ovanligt att döda vildsvin flyter i land i Ålands yttre skärgård, men att det är oförklarligt om det inte skulle ha varit dött när det nått ön.

En förklaring kan vara att

Nya Åland i onsdags.

nar folk att, inte bara ta reda på var det råder landstigningsförbud, utan också vara uppmärksamma på att den normala allemansrätten inte gäller i naturreservat.

– Man får till exempel inte gör upp eld och campa.

JENS FINNÄS
jens.finnas@nyan.ax
tfn 528 455

Ord mot ord i våldtäktsmål

Den misstänkta våldtäkten som skedde i centrala Mariahamn för två år sedan har tagits upp till behandling i tingsrätten.

Parternas berättelser skiljer sig på den viktigaste punkten – var samlaget frivilligt eller under tvång.

Den misstänkta våldtäkten skedde den 13 juli 2006 någon gång mellan 01.45 och 04.00. Efter ett krogbesök hände någonting i grönområdet öster om Mariehamns stadsbibliotek.

Den svarande avlämnade först ett vittnesmål till polisen där han inte minns om han haft samlag med någon under natten, men ändrar sig sedan

och berättar om händelsen som till största delen överensstämmer med målsägandes version.

Kraftigt berusade

Båda parterna berättar att ett samlag ägt rum, men huruvida det var med bägge parternas medgivande är oklart. Båda parterna har berättat att de var kraftigt berusade, men deras minnesbilder av händelsen går isär. Mannen säger att kvinnan inte gjorde motstånd förrän efteråt. Kvinnan säger sig haft stora minnesluckor, men minns att hon protesterat. Hennes skador var omfattande och stämmer bra överens med hennes berättelse.

Det finns flera vittnen som sett mannen och kvinnan ute på

Brottsplats. Här skedde den misstänkta våldtäkten i juli 2006. Nu har fallet behandlats i tingsrätten.

Arkivfoto: JONAS EDSVIK

krogen under kvällen men inte tillsammans. Ett vittne minns att parterna suttit tillsammans på en krog i ett sent skede av kvällen. Ett annat vittne har sett

en del av den misstänkta våldtäkten. Vittnet reagerade inte på att någon skrek utan på att mannen betett sig konstigt när han avlägsnade sig från platsen.

Tingsrätten avger dom den 14 augusti.

NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax
tfn 528 406

Storvinst på trav gick till Åland

■ I gårdagens V65-omgång på Åby-travet blev det hög utdelning på sex rätt. En kupong inlämnad hos Tipsettan gav 489.178 kronor, cirka 52.000 euro.

Kupongen, som kostade mer än 1.000 kronor, var en av de kuponger som lyckades pricka in sex rätt. Förutom en rad med sex rätt innehöll kupongen 23 rader med fem rätt, meddelar ATG.

Den högsta utdelningen i ATG:s historia är en vinst på 47.360.999 kronor från 7 juli 2007 då V75 kördes på Halmstad.

Nytt prov för yrkeschaufförer

■ Nya yrkeschaufförer kommer från och med i höst att vara tvungna att avlägga ett prov för att få yrkeskompetens.

– Det här är en direkt implementering av ett EU-direktiv, säger näringsminister **Jan-Erik Mattsson**.

Provet kommer att arrangeras av Ålands yrkesskola. Jan-Erik Mattsson kan inte säga exakt när provet skall börja ordnas, men inom en snar framtid. Den 1 augusti trädde lagförändringen i kraft.

– Provets omfattning torde inte vara så stor. Det handlar om en del sådana saker som inte kommer upp i de vanliga körproven.

Det nya kravet gäller endast nya yrkeschaufförer, inte gamla. (jf)

Linden "måste ha" besättning

■ Tre besättningsmän mönstrade av Linden i Visby för att kaptenen och vd:n för Kasnäs Sailing hade varit berusad ombord tidigare i sommar. Linden tog en paus, men hur besättningsfrågan är löst vill inte vd:n kommentera.

– Jag har ingenting att säga i ärendet, säger han.

Bror Husell som är delägare i fartyget säger att Kasnäs Sailing chartrat Linden och att det är de som gör underhållsarbete samt sköter personalfrågor.

– Men de var ju här och seglade på Sjödagarna så besättning måste de ha. Annars går det ju inte att segla, säger Bror Husell. (jo)

Gunell ersätter Hanström

■ Socialdemokraterna byter representant i kommittén för översyn av jordförvävsreglerna.

Det är **Mia Hanström** som önskat befrielse från uppdraget och landskapsregeringen har nu godkänt att **Camilla Gunell** tar hennes plats i kommittén.

– Anledningen är att jag inte kommer att kunna vara med på några möten under hösten och också hittills haft svårt att komma, säger Mia Hanström som är bosatt i Kumlinge och emellanåt vistats i Sverige.

Det är alltså praktiska orsaker som ligger bakom bytet av representant.

– Vi diskuterade inom partiet och kom fram till att det var bäst att byta. (fs)

Tröst. Den åländska FA-gruppen, som är en anonym samtalsgrupp för missbrukaranhöriga, har gett sina medlemmar tröst och stöd i snart ett år. Bilden är arrangerad. Foto: JONAS EDSVIK

Samtalsgruppen för anhöriga till missbrukare har funnits i snart ett år

”Man slipper känna sig så fruktansvärt ensam”

Mammor och pappor. Mor- och farföräldrar. Syskon. Antalet drogmissbrukare är stort på Åland och de som berörs av missbruket mångfaldigt större. Snart fyller FA-gruppen, en anonym samtalsgrupp för missbrukaranhöriga, ett år.

– Vi är allt från två till tolv stycken som träffas alla tisdagar under året, men det finns många anhöriga som ännu inte hittat dit, berättar **Eva-Maria Widberg** som leder och tog initiativ till gruppen. Widberg har länge varit aktiv inom föreningen ”Fri från narkotika”. Hon jobbade som anhörigrådgivare åt föreningen under ett år. Föreningen har en anhöriggrupp som träffas en gång i månaden.

– FA-gruppen är helt fristående från föreningen, den vänder sig till dem som är redo för ett mera intensivt program, berättar Widberg

Mod att sätta gränser

Gruppen träffas en gång i veckan och använder det så kallade tolvstegsprogrammet, samma program som till exempel är centralt för Anonyma Alkoholister. Bokstäverna FA kommer från engelskans Families Anonymous och är en motsvarighet till Al-Anon, samtalsgrupp för anhöriga till alkoholmissbrukare. Den centrala tanken i programmet är att komma till insikt om var man kan dra gränsen för sitt eget ansvar. Mantrat som fångar tanken har säkert de flesta stött på i något sammanhang: ”Gud,

ge mig sinnesro att acceptera det jag inte kan förändra, mod att förändra det jag kan och förstånd att se skillnaden”.

– Mantrat börjar med ett tilltal till Gud, men det kan betyda vilken högre kraft som helst, det kan vara dig själv du tilltalar. Metoden har inget med religion att göra.

Hjärta och hjärna

Det viktiga är att som anhörig finna mod att sätta gränser. – Man måste inse att man står maktlös inför drogernas påverkan, men att man inte behöver stöda de dåliga valen genom att till exempel hjälpa med hyran och pengar trots att det känns som det rätta. Som förälder tenderar hjärtat och hjärnan att ligga lite för nära varandra, det är nå-

got som vi alla har gått igenom och kan dela med oss till varandra av erfarenheterna.

Gruppens medlemmar har hittat dit på olika vägar, främst genom anhörigrådgivaren, via rekommendation från missbrukarvården och sjukhuset eller via annonsering. Mariehamns församling låter gruppen hyra en lokal gratis på Margaretagården.

– Vi har som princip, liksom andra liknande grupper, att inte ta emot donationer. Detta eftersom verksamheten inte på något plan ska handla om pengar och bli för komplicerad.

– Allt ska ske på frivillig basis. Med den frivilliga kaffepengen köper vi lite fika till träffarna, berättar Widberg.

Behov att fylla

Den 7 augusti har samtals-

gruppen träffats i ett år. Responsen från medlemmarna har varit mycket god. Det är uppenbart att gruppen har ett behov att fylla.

– Vi talar ett annat språk än de som aldrig drabbats av drogmissbruk i familjen, vi lever i en annan värld. Men när man stiger in i rummet där vi träffas är vi alla lika. Vi har alla gått igenom samma saker, vi förstår varandra. Där finns inga olikheter, ingen är fattig eller rik, alla delar samma upplevelser, berättar Widberg.

– Ingen skillnad om det är nyår, jul eller midsommar träffas vi. Ett år är definitivt värt att fira, tycker Widberg.

SARA OTHMAN
sara.othman@nyan.ax
tfn 528 468

Röster från anhöriga

”FA har gett mig stöd att orka vidare. På mötena har jag träffat människor som visar respekt, hänsyn och förståelse. Detta är definitivt inte en självklarhet då man vänder sig till myndigheterna. Det må sedan stå i lagarna vad som helst om hur det ska vara. På FA-mötena finns det också deltagare som FÖRSTÅR vad man pratar om för de har ju upplevt samma eller liknande saker. De vet vad

det handlar om.

En stödgrupp är livsviktig för anhöriga för att vi skall orka och kunna leva vidare på något sätt.”

”Stöd och åter stöd”

”Jag är tacksam för FA, för där har jag fått hjälp att förstå att det inte är jag som är orsaken till att mitt, numera vuxna, barn använder droger. Det är inte jag som

gett honom de underliga värderingar som han har idag. Det är det drogerna som gjort.

Det är inte heller jag som gett honom den dåliga självkänsla han har idag, det är det drogerna som gjort och hans många misslyckade försök att sluta.

FA har hjälpt mig att sätta skulden där den hör hemma, nämligen på drogen, vilket gjort mitt liv så oerhört mycket enklare och lug-

nare. På FA-mötena träffar man andra i samma situation, man delar samma erfarenheter och man slipper känna sig så fruktansvärt ensam.”

”Känns bra att få träffa andra i liknande situationer. Alla talar samma språk.”

SARA OTHMAN
sara.othman@nyan.ax

”Ingen risk för brand”

■ Den sommarstuga i Finström Torrbolstad, som Nya Åland i går skrev att hotades av brand efter en kortslutning i elskåpet, var aldrig i fara. Det konstaterar **Jan Lindgrén** på Ålands Eländslag efter att ha inspekterat stugan.

– Orsaken till att det rykte i terminalen var att en komponent (kondensator) i utrustningen smälte. Det var isoleringen runt komponenten som smälte så att rökutveckling uppstod, skriver han i ett pressmeddelande.

– Händelseförloppet kan verka skrämmande men är helt ofarligt. Rökutvecklingen i det här fallet var säkert otrevlig men någon fara för brand förelåg inte. (jf)

Klartecken för björnjakt

■ Björnen som under de två senaste åren slagit tamboskap i Iniö och Houtskär i Åbolands skärgård får skjutas. Det beslutet har jord- och skogsbruksministeriet tagit.

Men jägarna är beredda på en besvärlig jakt på skärgårdsholmarna.

– Man kan ju inte gå från holme till holme på måfå i ett så här stort området. Det är inte som att gå på älgjakt, säger **Frej Henriksson**, verksamhetsledare för Åbolands skärgårds jaktvårdsförening till Åbo Underättelser.

Jakttillståndet gäller i två veckor och fortfarande finns många sommargäster kvar i skärgården som jägarna måste ta hänsyn till.

För två år sedan fanns det björn i Brändö, men innan det hann bli jakt på den flyttade den, troligtvis till Åbolands skärgård. (uw)

Åland ring ordnar möte

■ Nästa torsdag håller Åland ring ett möte om den planerade motorbanan i Eckerö Skaag. Det är miljökonsekvensbedömningen för banan som skall diskuteras.

Mötet startar klockan nio på kvällen på restaurang Rusells sportsbar i Eckerö och är öppet för allmänheten säger Åland rings vd **Danne Sundman**.

Han konstaterar att det ingalunda är sista chansen att komma med kommentarer om projektet och att de slutgiltiga beslutet fattas först senare. Sundman säger sig också vara förvånad över kritiken om att miljökonsekvensbedömningen skickades ut för kommentarer under semestertider.

– Vi trodde att folk skulle ha tid att sätta sig in i saken just under semestern, säger han.

Själv tror Danne Sundman att miljökonsekvensbedömningen inte borde innebära några hinder för projektet.

– Den visar i stort på att de är fullt möjligt att bygga banan om man bara beaktar viss saker. Den dag vi får miljötillstånd hoppas vi kunna börja bygga. Det kan ske inom ett år. (fs)

■ **En personbil** började brinna i Geta under torsdagsmorgonen. Larmet kom till alarmcentralen klockan 05.17. Geta och Saltviks frivilliga brandkår ryckte ut.

Bilen fick omfattande skador. Orsaken än ännu okänd.

Kiki Alberius-Forsman

Epost: kiki@nyan.ax
Telefon: 528 451

familjen

Dagens namn

HOLGER

Vi firar 1-15 år

Sara Kaunisma i Mariehamn fyller 4 år i morgon den 3 augusti. Hon grattas av mamma, pappa, Simon och Sofie.

Kom ihåg

■ ■ **Geta Marthaförening:** Månadsmöte tisdag 5.8 kl. 19.00 på Lise Wikströms stuga i Grändal. Samling i Höckböle 18.30.

■ ■ **Geta sockensällskap:** Utfärd för medlemmar till Rankoskär onsdag 6.8. Samling kl 12 på Hällö brygga. Tag med egen kaffekorg och helst också egen flytväst. En avgift för båtresan om 5 euro uppbärs. Anmälningar senast måndag kväll till sekreteraren Jan Snellman, tel 49 6 94 eller 0457-355 58 02.

■ ■ **Kvinnfolks spelmansstämma:** I Önningebymuseet idag lördag 2.8. Samling för spelmän klockan 14. Utomhuskonsert klockan 18.30. Efter det dans och visstuga.

■ ■ **Mariehamns marthaförening:** Styrelsemöte torsdag 7.8 kl 13.00 hos Ann-Lis på stugan i Hellestorp. Ordinarie medlemmar samt suppleanter är välkomna.

■ ■ **ÖSUF:** Månadsmöte på Högtomt söndag 3.8 kl 19.00. Välkomna med!

100 ord
från din förening

redaktion@nyan.aland.fi

BIRKA-SENIORERNA

Så är det dags för Birka-seniorernas sommarutfärd som sker torsdagen den 14 augusti. Programmet i korthet enligt följande: Kl: 09.45 avfärd med reguljära bussen från bussplan mot Föglö, vid ankomst till Degerby besök på Föglö-museet, därefter besök på Karl-Olofs vapenmuseum, Kl: 13.00 lunch på Enigheten, efter detta ser vi oss omkring i Degerby och tar färjan tillbaka Kl: 16.15. Anmälan som i första hand behövs för antalet lunch och dietönskemål görs senast den 8 augusti till carlita.eriksson@aland.net eller **Johan Gruner** 018-22 618, 0457 343 09 48. Väl mött. Bestyrelsen.

FÖRLOVADE

Åsa Eriksson

Mattias Andersson

26.7.2008

Robins är rotad på Prästö

PRATSTUNDEN

Kosmopolit på Prästö. Graham Robins fyller 40 år på måndag men firar redan i dag med öppet hus under dagen och middag för inbjudna på kvällen.

Graham och Viktor resa till Storbritannien tillsammans och stanna någon vecka för att hälsa på släkt och vänner.

– Viktor är så tacksam att resa med. Han klagar aldrig och är nyfiken på allt, det blir en ständig dialog med honom på resorna.

Tillbaks till Skottland permanent vill Graham inte. Han tycker det passar bra att åka dit på besök, ta ut de goda delarna av allting och slippa blanda sig i politik och annat som han kanske inte tycker står helt rätt till i samhället.

Är du åländsk eller skotsk?

– Skottland kommer alltid att vara mitt hem, självklart. Men jag märker hur jag blir mer och mer åländsk också.

Han tycker att Åland har varit ett lätt samhälle att komma in i. När han kom hit kunde han bara några enkla ord på svenska, men folk pratade gladeligen engelska med honom på stan och på affären. Nu har han lärt sig språket och har många åländska vänner på ön

och också en del brittiska. Han tycker om känslan att träffa på folk han känner när han går ut, men att inte på ett åländskt vis känna precis alla.

– Säkert har jag kommit lättare in i samhället på grund av att jag jobbar med något som hör till Ålands historia och kultur också, säger han och syftar på sitt arbete med Bomarsundscntret. Arbetet som han brinner för och kanske är mest känd för bland ålänningarna.

Nöjd med livet

Ursprungligen var det kärleken som tog Graham Robins till Åland. Kärleken till dåvarande flickvännen **Viveka Lönn Dahl** som är arkeolog liksom Graham och också arbetar på museibyrån tillsammans med honom. I dag har de separerat.

– Men vi har ett väldigt bra förhållande. Viktor bor halva tiden hos henne nu och halva tiden hos mig och det fungerar bra.

Graham är i dag nöjd med livet. Men tiden efter separationen hade han sina tvivel.

Fakta/Graham Robins, 40 år

Namn: Graham Robins.

Född: 4 augusti 1968 i Aberdeen, Skottland.

Bor: Sund Prästö.

Yrke: arkeolog och projektledare på museibyrån.

Familj: sonen **Viktor**, 5 år.

Födelsedagen: firas med öppet hus i hemmet i dag lördag klockan 15-17 dit alla arbetskamrater, grannar, vänner och bekanta är välkomna. På kvällen blir det middag för inbjudna.

– Viveka och jag separerade när huset var nytt och trädgården ofixad, och jag tänkte herregud ska jag ta itu med allt det här själv. Men sedan började jag sätta igång, och kände mig nöjd över att åstadkomma något och se saker och ting hända. Jag fortsatte plantera buskar och fruktträd, och grannarna tyckte säkert jag var helt tokig som höll på sent på nätterna. Men jag såg hur det började växa fram något väldigt fint här.

Projekt i hemmet

Han ger en symbolisk jämförelse med att plantera buskar och att rota sig själv, och förklarar hur han tycker om att ha sina

små projekt på gång i hemmet i Prästö.

– Häromkvällen satt jag ute i trädgården tillsammans med Viktor i solskenet och kände oj vad det här är fint. Härifrån flyttar jag aldrig.

Kommer man från regniga Skottland blir man lycklig över bara en dags sol förklarar Graham som nog tycker vi ålänningar är lite kinkiga när det gäller den biten. Inför födelsedagsfesten ikväll hoppas han på uppehållsväder och på crocketspel och kanske någon öl i trädgården.

Text och foto: JESSICA SUNDBERG

Ingen dans på Föglö

■ Dansen som planerades på Vikingaborg i Föglö är inställd, meddelar ungdomsföreningen.

Budet kom redan för en månad sedan att bandet som var bokat inte kunde komma och något nyt gick inte att få tag på. Föglö uf har förhoppningar om att kunna komma igen med dansen senare. (uw)

Annonsera i den tidning du själv läser!

tusen tecken

En vit sten. Och strandstenar. Tunga, släta och runda.

Radade i små rösen längs med stranden ut mot Ålands hav.

Byggda i långa cirklar och i böjande gångar över klipphällarna. Svarta, gråa och granitroda.

Något i mig, av alla tider oberört och fyllt av styrkan från årtusendens tyngd.

Vet. Vad barnen vet när de hittar en vacker sten.

Vad myten vet när den reser sina al-taren.

Vad vi vet när vi läser stenen på våra älskades grav.

Kristus skall "ge mig en vit sten, och på stenen ska det stå ett nytt namn, som ingen känner utom den som får det. (Uppenbarelseboken 2:17)."

Vårt ursprungsnamn.

Det okuvliga och okränkbara. Oförstörda.

Mitt namn som jag inte sett innan jag läser det skrivet i min grund!

Den vita stenen vill jag.

Den grunden i Petrus: På denna klippta skall jag bygga min kyrka.

Den grunden i oss: Han är stenen som byggnadsmännen ratade. Kristus.

På den grunden osårbar inför alla överheters maktutövning.

Likt David med stenen i sin ränsel.

I morgon är en av texterna berättelsen om Davids sten.

Kent Danielsson

kent.danielsson@mac.com
www.tusentecken.com

Greta är Felicias mormors farmor

Greta Winqvist, snart 95 år, sitter i gungstolen med lilla Felicia, 9 månader, i famnen.

De är äldst och yngst av fem generationer. Greta är mormors farmor till den lilla.

Vid en familjeträff i juli i Eckerö sammanträdde personer från fem generationer. Det är ovanligt. Vi måste riktigt räkna på fingrarna. Men nog blir det ju så att Greta är mormors farmor till Felicia?

Personerna från den yngsta till den äldsta är följande:

Felicia Kanestam, 9 månader. Felicias mamma heter **Linda Karlsson** och är 23 år. Lindas mamma är **Ann-Catrin Karlsson**, 43 år.

Felicia, Linda och Ann-Catrin är alla bosatta i Åkersberga i Sverige.

Hans och Geta

Nästa generation representeras av **Thomas Winqvist**, 65 år, och han är alltså Ann-Catrins pappa. Han bor sedan årsskiftet, tillsammans med sin hustru, på Vårdö, efter många år i Sverige.

Äldst i gänget är **Greta Winqvist**, som bor på Solgården i Storby Eckerö. Hon blir 95 år i höst.

– Hon var en duktig mamma, berättar Thomas, som lämnat in bilden till oss. Hon

Fem generationer samlade. Här är det släktsamling i Eckerö. Från vänster Linda Karlsson, Thomas Winqvist, Greta Winqvist, Felicia Kanestam och Ann-Catrin Karlsson. Foto: PRIVAT

hade sju barn och otroligt nog har hon en tvillingbror som också lever ännu. Han heter Hans, **Hans Weckström**, och bor i Bromarv i fasta Finland. Det var min morfars humor,

att döpa tvillingbarnen till Hans och Greta.

Fem generationer

Finns det någon annan släkt på Åland som också kan visa

upp fem nu levande generationer? Välkomna att höra av er till Nya Ålands familjeredaktion.

KIKI ALBERIUS-FORSMAN
kiki@nyan.ax
tfn 528 451

Per Törnqvist och Linda-Marie Söderström i Karlsborg, Sverige, fick en pojke den 24 juli. Han vägde 3.255 gram och var 52 cm lång. Storebror Christopher är 14 år. Mamma Linda-Marie är uppvuxen i Mariehamn. Foto: PRIVAT

Den 14 juli föddes Molly. Hon vägde 3.550 gram och var 49,5 centimeter lång. Föräldrar är Fredrika Söderman och Stefan Mörn på Norrhemsvägen i Jomala. Till familjen hör även hunden Ebba. Foto: PRIVAT

KONSERTSERIE KATRINA 4-9.8.2008

KAMMARMUSIK

Marianna Shirinyan, piano

MÅNDAG 4.8.2008

19.00 Hulta, Sund (20/15 €)

Helsinki Guitar Duo

Anni Haapaniemi, oboe

Temperakvartetten

Lillemor Grüssner, recitation

Mats Lillhannus, konsertvärd

Rossini – Britten – Lutoslawski

– Giuliani – Dvořák

Slutsålt!

TISDAG 5.8.2008

12.00 Ålands sjöfartsmuseum,

Mariehamn (10/5 €)

Fri entré för alla under 18 år:

Polkan går

19.00 St Görans kyrka,

Mariehamn (15/10 €)

Helsinki Guitar Duo

Pierre Doumenge, cello

Annikka Palm-Doumenge, piano

Laura Vikman, violin

Marianna Shirinyan, piano

Mats Lillhannus, konsertvärd

Henze – Janáček

– Mansurian – Tôn Thât Tiêt

– Szymanowski

ONSDAG 6.8.2008

12.00 St Görans kyrka,

Mariehamn (10/5 €)

Anni Haapaniemi, oboe

Marianna Shirinyan, piano

Annikka Palm-Doumenge, piano

Tiila Kangas, viola

Pierre Doumenge, cello

Mats Lillhannus, konsertvärd

Kuula – Schumann – Nielsen

19.00 Finströms kyrka

(15/10 €)

Temperakvartetten

Bach – Mozart – Nordgren

22.00 Sjökvarteret,

Mariehamn (fritt inträde)

Aki Suzuki, dans

Helsinki Guitar Duo

van Woudenberg – Takemitsu

– Mompou – Miki – Miyagi

TORSDAG 7.8.2008

12.00 St Görans kyrka,

Mariehamn (10/5 €)

Marianna Shirinyan, piano

Temperakvartetten

Mats Lillhannus, konsertvärd

Dvořák

19.00 Kastelholms slott, Sund

(15/10 €)

Tuuli Lindeberg, sopran

Eero Palviainen, luta

Dowland – Cutting

– Guédron – Boësset – Boyer

– Moulinié

www.katrina.ax

22.00 Kvarbo Gästhem, Saltvik (25 €, vin & tilltugg ingår, serveringen börjar kl. 21.00.)

Helsinki Guitar Duo

Jannica Gustafsson, violin

Pierre Doumenge, cello

Temperakvartetten

Mikko Ikäheimo, barockgitarr

Mats Lillhannus, konsertvärd

Rossini – Henze – Dvořák

– Sanz – Ravel

FREDAG 8.8.2008

18.00 St Görans kyrka,

Mariehamn (20/15 €)

"Katrina All Stars"

Anni Haapaniemi, oboe

Jannica Gustafsson, violin

Pierre Doumenge, cello

Annikka Palm-Doumenge, piano

Marianna Shirinyan, piano

Maria Johansson, kontrabas

Tiila Kangas, viola

Lillemor Grüssner, recitation

Rody van Gemert, gitarr

Mats Lillhannus, konsertvärd

Ravel – Schubert

(Forellkvintetten)

22.00 Mariehamns stads-

bibliotek (10/15 €)

Aki Suzuki, dans

Annikka Palm-Doumenge, piano

Lillemor Grüssner, berättare

Mats Lillhannus, konsertvärd

Nordgren

LÖRDAG 9.8.2008

17.00 Hemkonsert, Norra-

gatan 24, Mariehamn (15/10 €)

Rody van Gemert, gitarr

Anni Haapaniemi, oboe

Jannica Gustafsson, violin

Tiila Kangas, viola

Silva Koskela, violin

Pierre Doumenge, cello

Dvořák – de Leeuw – Mozart

20.00 St Görans kyrka,

Mariehamn (15/10 €)

Jack Mattsson in memoriam

Jannica Gustafsson, violin

Silva Koskela, violin

Tiila Kangas, viola

Pierre Doumenge, cello

Annikka Palm-Doumenge, piano

Anni Haapaniemi, oboe

Christian Juslin, tenor

Martus Malmgren, orgel

Vokalensemblen Flera Röster

Lars Karlsson, konsertvärd

Jack Mattsson

Konsertpass för alla

konserter 70 €

Biljetter: Andelsbanken

för Åland, tel. 6330 &

Kulturföreningen Katrina,

tel. 12177

Besök konsten i Svenskfinland!

Konstrundan 8-10.8. 2008, kl. 12-18

www.konstrundan.fi

VIKING LINE

ANDLSBANKEN FÖR ÅLAND

www.andelsbanken.fi

Köper upp dödsbon. Berra Jansson och Lisbeth Röntynen köper upp dödsbon och säljer det som går i sin prylbod.

”Det är lite lotteri”

Lisbeth Röntynen och Berra Jansson köper upp dödsbon och säljer det som går att sälja i sin loppis/antikhandel ”Titta o hitta”.

Själva kallar de den för prylbod.

Alla som kört längs Ålandsvägen på dagtid har sett den lilla prylboden ”Titta o hitta”. Ofta sitter det en man i en solstol på trottoaren och läser. Det är **Berra Jansson** som har loppisen tillsammans med frun **Lisbeth Röntynen**.

Lisbeth började med sin loppis för 25 år sedan i Stockholm. Tillsammans med Berra och sin son **Mika** har hon nu prylbod på Åland.

– Jag var inte intresserad förrän jag träffade Lisbeth och nu är jag fast, säger Berra.

Kan man försörja sig på det här?

– Ja, säger Lisbeth. Man får inte vara för dyr och inte ha samma grejer hela tiden.

– Har man bara de rätta grejerna, säger Berra.

De saker som inte blir sålda inom en viss tid förs till olika välgörenhetsorganisationer

Matslev. Lisbeth och Berra verkar kunna sina prylars historia. Som kuriosas visar de en stor glasslev, som hänger lite undan-skynt. Den är från Glasriket i Småland och användes av arbetarna för att värma mat i. Man fyllde den ihåliga slevan med vatten, satte maten i skopan och förde in den i elden.

eller loppisar, bland annat Emmaus och Katapult.

– Då blir det bra för oss själva och hjälp till andra. Man ska inte vara för egoistisk, säger Lisbeth.

Varför gör ni det här?
– Jag älskar det. Det är fantastiskt med gamla saker, säger Lisbeth.

Lisbeths och Berras affärsidé är att köpa upp dödsbon och hålla tummarna på att det finns något värdefullt bland sakerna. De åker med jämna mellanrum till Sverige för att hämta varor.

– Och man vet aldrig vad man kan hitta, säger Lisbeth. Det är lite lotteri. När vi går in i en lägenhet kan det vara kaos

och man blir helt förtvivlad. De anhöriga har plockat bort allt de vill ha. En gång när vi började packa ner och plocka isär allt skräp ramlade det ut en påse ur ett nattduksbord som vi skulle plocka isär.

Varifrån den ramlade ut såg man inte, men den innehöll guldsmycken, så den lägenhetstömningen lönade sig.

– Det var vår räddning.

Varierande priser

Priserna på loppisen varierar från billigt till dyrt, det är mer en blandning av loppis och antikaffär.

– Det beror på prylen, säger Lisbeth. Priset kan variera beroende på hur gammal den är,

Fakta/Titta o hitta

Var? På Ålandsvägen 32.

När? Alla vardagar klockan 10-17. Ibland måste Berra och Lisbeth iväg på uppköp, men de hälsar att när det inte finns grejer på utsidan är det stängt.

Attraktivt för samlare. Den här damen har också blivit ett föremål för samlare.

om den är stämplad och varifrån den är.

Lisbeth är kännaren med näsa för fynd erkänner Berra. Till exempel fyndade Lisbeth tallrikar på en åländsk loppis för 1 euro. De kostar 250 kronor i en antikhandel i Stockholm. Lisbeth tar 10 euro för dem.

Titta o hitta har allt från möbler till askkoppar, så det finns något för alla.

NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax
tfn 528 406

Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Samlarvärde. Kommer ni ihåg den här? Allt kommer igen och efter en viss tid kan det få ett visst samlarvärde, säger Lisbeth Röntynen.

Rota runt. Det lönar sig att rota runt när man är på loppis, plötsligt kan man hitta den lilla knappen man letat efter bland alla andra små prylar.

Porslin. I ”Titta o hitta” kan man köpa hela serviser eller enstaka delar.

PORTRÄTTET / Sofia Gröhn, hydrogeolog och miljömedveten sommarsottungabo

Miljövän. Efter att ha tillbringat åtminstone delar av nästan alla sina somrar på Åland har Sofia Gröhn kommit att känna varmt för skärgården. Följaktligen lider hon när hon ser hur miljön på många ställen försämras i stadig takt.

”Folk borde tänka mera på hur man bevattnar”

Hennes jobb är att klura på grundvatten. Annars klurar hon gärna på miljöfrågor. På somrarna gör hon det på Sottunga.

Det krävs en googlesökning för att reda ut vad Sofia Gröhn egentligen sysslar med. Men svaret visar sig rätt logiskt. Hydro är vatten. Geo är jord. Hydrogeologi handlar alltså om grundvatten. Det här har blivit Sofia Gröhns expertområde.

– Jag jobbar mycket med olika utredningar. Det kan handla om att bedöma grundvattenområden i samband med stadsplanering eller att göra miljökonsekvensbeskrivningar vid tunnelbyggen.

Just nu jobbar hon på ett stort privat konsultföretag i Stockholm.

– Arbetet är varierande. Vissa dagar är man ute på fältet, andra står man i rättssalen och ger expertutlåtande vid någon miljöprövning.

Torkan tär på grundvattnet

Vi träffas utanför kommunkansliet på Sottunga. Efter en mer eller mindre nederbörds(be)fri(ad) sommar är gräsmattan utanför kansliet knastrande torr. Sommargrönskan håller på att övergå i höstgult. I tider som dessa är grundvattensfrågor aktuella än någonsin.

Grundvattensreserverna fylls upp under senvintern och våren för att sedan sakta sina under sommarhalvåret när växtligheten suger upp vattnet ur jorden. När nederbörden är liten kan grundvattennivåerna sjunka, värre blir det när många är tvungna att vattna sina grödor.

– Folk borde tänka mera på hur man bevattnar. Alla är kanske inte så medvetna om hur allt hänger ihop, att andra kan bli lidande om man själv vattnar.

– Nära kusten och i skärgården är det största problemet att för stora uttag kan orsaka saltvatteninträngning som kan förstöra brunnar för lång tid framöver. Men jag har visserligen inte hört att det skulle vara några problem här på Åland. Jag tro att folk är medvetna om problemet och låter sina trädgårdar vara naturligt torra under sådana här somrar.

Grundvattensnivåerna pressas allt hårdare i skärgården när allt fler sommarstugor får rinnande vatten.

Tycker du att myndigheterna i dag tar vara på grundvattnet tillräckligt bra?

– Jag känner inte till situationen i Finland så bra, men i Sverige tycker jag nog att regelverket är tillräckligt. Ibland blir det nästan till och med för komplicerat med alla tillståndsansökningar.

Men nog om grundvatten. Sofia

Gröhn är trots allt på semester. Och semestern tillbringar hon till stor del, så som hon alltid gjort, på Sottunga.

– Min mamma är född på Sottunga. Hon flyttade, som så många andra, redan som ung till Stockholm, men vi har kvar en stuga här.

Medan vi sitter och pratar hinner hon hälsa på flera förbipasserande orsbor. Under sina somrar har hon blivit väl bekant med många i det lilla samhället.

Känner du dig åländsk efter all din tid här?

– Jag känner kanske inte så mycket för fasta Åland i och med att vi oftast åkt direkt ut till Sottunga. Men nog för skärgården. Skärgården har alltid varit mitt Åland.

Oroväckande miljöutveckling

Det är inte bara grundvatten, utan också andra miljöfrågor som engagerar Sofia Gröhn. Med viss oro följer hon – gärna från en kajak

– med hur skärgårdsmiljön utvecklas.

– Man ser tydligt hur botten är nästan död på vissa ställen. Tidigare badade jag helst vid grunda sandstränder, nu undviker jag det nästan helt.

– Jag har rört mig en hel del i Roslagens skärgård också. Tyvärr måste jag säga att det på sina platser är betydligt värre här än i Roslagen.

– Det känns ledsamt att se utvecklingen när man minns hur det har varit tidigare, säger 31-åringen.

Hon tycker om att – som hon säger – ”klura över” miljöfrågor och fundera på hur saker och ting kunde göras bättre.

– En idé skulle vara att gräva ut dammar i anslutning till diken och andra utloppspunkter med kombinerad vassrening så att vattnet kunde rinna ut långsammare. Det skulle lokalt kunna bättra på tillståndet i vikarna.

”Jag tänker också på alla de fartyg som passerar. De brassar på rätt rejält när de åker förbi Sottunga. Av den nya Siljafärjan uppstår det ett enormt sug.”

Fakta/Sofia Gröhn

Ålder: 31.

Bor: Stockholm.

Familj: Sambo.

På Åland i sommar: Tillbringar ett par veckor på Sottunga. Det blir en hel del kajakpaddlande.

Bästa med Sottunga: Den unika möjligheten att få tillgång till ett så fint ställe i skärgården.

Sämsta med Sottunga: Otillgängligheten. (Men det är förstås också en fördel).

– Jag tänker också på alla de fartyg som passerar. De brassar på rätt rejält när de åker förbi Sottunga. Av den nya Siljafärjan uppstår det ett enormt sug. Råkar man ha nät ute ser de ut som ryamattor när man tar upp dem. Man tycker att färjorna kunde gå lite mera utomskärs eller köra lite saktare.

Unik möjlighet

Under de senaste åren har Sofia Gröhn också nosat på Sottungalivet vid sidan om sommarmånaderna.

– Jag har varit här någon vecka under höst och vår också. Det skulle vara spännande att pröva bo här under hela vinterhalvåret.

Skulle du kunna tänka dig att bo här?

– Kanske på sikt. Men då skulle man förstås behöva hitta någon sysselsättning.

– Det känns som en unik möjlighet att få vara i skärgården så här, att ha tillgång till ett sådant här ställe. I Stockholm skulle en stuga i skärgården kosta multum. Dessutom är det mycket mera utbyggt. Kanske är systemet med hembygdsrätt ganska bra trots allt.

Naturnära målningar i Café Lugn & Ro

I helgen är det dags för årets sista sommarkonstnär att ställa ut i Café Lugn & Ro i Eckerö.

Carolina Sundelin målar tavlor med naturmotiv och säger att det passar riktigt bra för henne att ställa ut i lokalen.

– Jag är en riktig café-människa och älskar det här stället med havet rakt utanför.

På söndag klockan 14 blir det vernissage.

– Kanske vill jag få folk att stanna upp lite, säger Carolina Sundelin eftertänksamt.

– Det är det jag själv gör när jag målar tavlor.

På hennes akrylmålningar i lokalen finns havtorn, nypon, blåsippor och vass avbildade. Hon förklarar att hon är fascinerad av den nordiska naturen och att den alltid funnits med henne inombords också när hon stora delar av sitt liv har bott i Frankrike och Holland.

– Det är något så mytiskt och trolskt över den nordiska naturen och de nordiska skogarna. Det fascinerar mig. När jag bott utomlands har jag kommit hit på somrarna och bara sugit i mig av det.

Produktiv konstnär

Carolina Sundelin arbetar på heltid med konsten och har en ateljé i Mariehamn. Hon är en produktiv konstnär med många utställningar i bagaget och det här blir tredje gången som hon nu ställer ut på Åland.

– Jag har alltid massor med idéer om vad jag vill göra och för att inte glömma bort

Vernissage i morgon. Carolina Sundelin ställer ut akrylmålningar i Eckerö post- och tullhus från i morgon fram till den 7 september.

dem är det bara att ta fram penseln, menar hon.

Inspirationen är naturen. Men inte vad som helst ur naturen.

– Det måste vara något som jag har fastnat för, och som har berört mig på något speciellt sätt. Sedan tar jag en bit ur verkligheten och en ur fantasin och gör något av det.

Hon berättar om en gång när hon såg en sothöna i Holland som hade byggt ett bo av gamla läskburkar. Hon tyckte så synd om den så hon var tvungen att måla av den och på tavlan placera in den i sin rätta miljö.

Lyfter fram detaljer

Carolina Sundelin pratar om

hur hon tror att folk idag är överexponerade av bilder.

– Vi blir matade med så mycket information att vi glömmer bort det enkla och naturliga som finns omkring oss.

Hon hoppas med sina tavlor kunna lyfta fram det lilla för sina besökare och ge dem en skön känsla genom sin konst.

– Jag hoppas att folk när de betraktat detaljer ur naturen på mina målningar själva börjar se naturen på ett annat sätt. Börjar man titta på alla detaljer som finns runt omkring oss så leder det nog lätt till en djupare förståelse för naturen.

Utställningen i Eckerö post- och tullhus pågår fram

till den 7 september då Café Lugn & Ro stänger för säsongen.

Text: JESSICA SUNDBERG
jessica.sundberg@nyan.ax

Foto: JONAS EDSVIK
foto@nyan.ax

Marianna Shiriyan lever för musiken

– Jag älskar kammarmusik, säger konsertpianisten Marianna Shirinyan rakt och enkelt.

Hon är den välrenommerade pianisten från Armenien som deltar i fyra konserter under konsertserien Katrina. Den första av dem ges i en öppningskonsert på tisdag klockan 19 i S:t Görans kyrka i Mariehamn.

Marianna Shiriyan är uppväxt i en familj med bara musiker.

– Alla i min familj spelade fiol, berättar hon.

– Mina föräldrar och min bror. Från början var det min farmor som valde pianot åt mig och sa att ”det här ska du spela”. Jag var lite sur över det för jag ville spela fiol som de andra.

Hon skrattar åt minnet. Idag är hon inte sur på farmor längre men hon tror att uppväxten säkert har påverkat henne i hennes känsla för kammarmusiken, som hon älskar. Vad hon älskar är nämligen gemenskapen i att spela med andra.

– Att vara pianist kan vara ett ganska ensamt jobb ibland, men när jag spelar med andra får jag inspiration.

Marianna Shiriyan började studera piano redan som sju-åring. Hon är född och uppvuxen i Armenien. När hon hade tagit lektioner hos de allra skickligaste lärarna där flyttade hon vidare till Tyskland och började studera vid Lübecks musikhögskola för att utvecklas på sin musikaliska bana. År 2002 fick hon reda på att man i Danmark sökte en pianist till Esbjerg-ensemblen, och hon sökte genast. Nu har hon bott i Danmark och i Köpenhamn i fem år.

– Jag är en social person antar jag. Därför är kammarmusik det jag helst vill syssla med som pianist. Jag trivs oerhört bra med att spela i ensemblen där jag kan lyssna på hur andra spelar och utvecklas.

Mångsidig musiker

Hon undervisar också vid sidan av detta vid Konservatoriet i Köpenhamn, och deltar så ofta hon bara kan i internationella tävlingar och på festivaler.

– När Tiila ringde och frågade mig om jag ville delta i Konsertserien Katrina tackade jag ja direkt. Det är en speciell atmosfär på tillställningar på sommaren som tilltalar mig

och jag har hört att Åland ska vara väldigt vackert. Det kan knappast bli bättre.

I Finland har hon varit flera gånger tidigare. Hon har bland annat spelat med just violinisten Tiila Kangas på en tillställning i Riihimäki för några år sedan. Hela Temperakvartetten är hon bekant med sedan tidigare. På frågan vad hon gillar att spela bäst kan hon inte svara.

– Jag älskar all typ av kammarmusik egentligen ända från barocken och fram tills idag. Olika konserter ger olika känsla. Det ska bli spännande att se hur det blir på de här konserterna.

Text: JESSICA SUNDBERG
jessica.sundberg@nyan.ax
Foto: PRESS

Konsertpianist.

Marianna Shiriyan uppträder fyra gånger under Konsertserien Katrina, och inleder på tisdag kväll med en konsert i S:t Görans kyrka i Mariehamn.

En utställning i lappteknik

visas på Galleri Skarpans i Mariehamn med början 8 augusti.

Det är konstnär Tinta Clemes som ställer ut och utställningen pågår fram tills slutet av månaden. Vernissage ordnas kvällen innan det offentliga öppnandet.

Årets Kulturkarneval i Jakobstad

med bland annat teater, musik, ordkonst, rörelse, foto, film och friluftsliv i programmet inleds nästa vecka. Karnevalen samlar nästan 600 deltagare från hela Svenskfinland och tio åländska ungdomar finns på plats för att delta i programmet. Invingningen äger rum på måndagen den 4 augusti klockan 14 med en parad där alla deltagare tillsammans manifesterar för mera konst och kultur i skolan. Idén med Kulturkarnevalen är att samla ungdomar till ett gemensamt kulturellt evenemang där svenska språket och konstnärlig uttrycksförmåga står i fokus och den riktar sig till ungdomar i grundskolans övre årskurser, gymnasier, yrkesläroanstalter och svenska språkbadsklasser samt till intresserade lärare.

Karnevalen ordnas i år för första gången på sommaren. □

Bergö-Rune. En typisk, trevlig, åländsk mollgobbe. Rune Jansson på Vårdö Bergö.
Foto: STEFAN ÖHBERG

Är mollgobbarnas tid förbi?

Att gå på landet och "målla på" för sig själv fungerar inte längre, skrev **Maj-Len Lindholm** i Nya Åland för något år sedan. Nu ska bonden vara effektiv företagare. *Mållgobbarnas tid är förbi.*

Ja, och än mer förbi är väl den tiden i dag, men vad är det för sorts gubbar det handlar om? En *mollgobbe* – som jag föredrar att stava det även om det uttalas *mållgäbbe* – hur är han, och vad gör man när man *mollar på*?

Att *molla* är här nog samma ord som i en del åländska dialekter, till exempel i Vårdö och Lemland, har hetat *mol-dra* eller *mollra*. **Joel Pettersson** skriver i berättelsen om pojken med fantasi 1917 om gubben som efter hustruns död hade *mollrat på ensam i gården*.

Mollig eller *molloger* kan man också vara på Åland, och det verkar helt enkelt vara detsamma som *mullig*, men har i de åländska dialekterna även betydelser som *mjuk* och *rar* och *pråktig*. Att *molla till sej* är i alla fall att lägga på hullet, men detta med *mullighet* och *trevlighet* har ofta ställts samman, så den åländska *mulligheten* är väl närmast en sorts fryntlighet, när det handlar om personer.

Joel Pettersson använder också ett ord *mojig*, och det kan tänkas höra samman med det föregående, för här är det nog *mullighet* som åsyftas, när det i pjäsen "Elis och Johan" sägs om gumman Lena att hon är *rund och mojig*.

Mojigt är det även i en annan Pettersson-pjäsa, "Stina-Lisa och dotren", eller *måjjot*, som det står i manuset. Här talar den fattiga Evelina om hur varmt och rart det är i en av bondgårdarna i byn: - *Jo, varmt å måjjot å lullot som i en ryssbastå har dom der för jämnan*.

Nu finns det ett mer allmänsvenskt ord *moja* sig, vars ursprung är oklart, men som vanligen betyder ungefär *gona sig* och *ha det bra*. Å andra sidan kan man på åländska säga *molla sej* just om att ligga och njuta av tillvaron, så

Vill du fråga eller berätta om något, skriv till Ralf Svenblad, Bergdalen 8, 9 tr. S-172 79 Sundbyberg

någon sorts koppling mellan *moja* och *molla* ligger nära till hands.

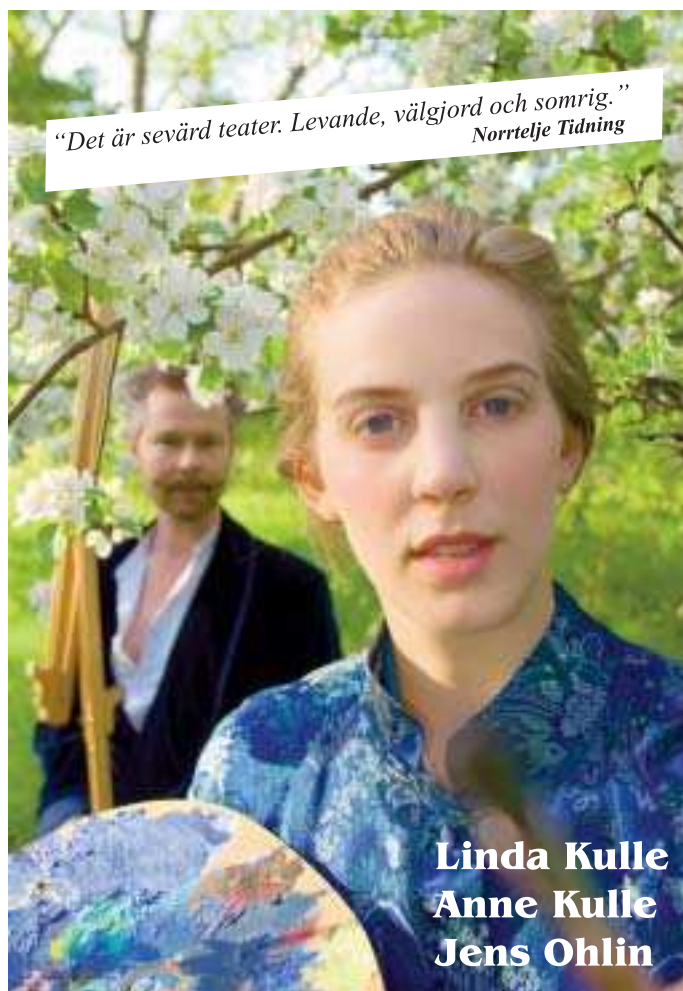
En *molla* kan vara en fet och lunsig kvinna, men även en rar liten flicka, och *mollgobben* skulle utifrån

det kunna vara lite hur som helst.

Molla på är liksom *mollra på* detsamma som att pyssla på, syssla och stöka i lugnt tempo, långt från den press och stress som många numera känner av, och det är förstås det som främst utmärker Maj-Len Lindholms *mållgobbar*.

Enligt uppteckningar som **Eva Sundberg** godhetsfullt försett mig med uppfattas en *mollgobbe* som en trevlig man i största allmänhet, en "mjukis" – och det är förstås det avspända förhållnings-sättet som gör den pysslande gubben *molloger* och rar på åländskt vis?

KULLEHUSTEATERN STRINDBERG

Linda Kulle
Anne Kulle
Jens Ohlin

KAMRATERNA

POST- och TULLHUSET, ECKERÖ
TISDAG 5.8, ONSDAG 6.8 kl. 19.00

Biljetter på plats eller tel 0457 524 4000
Servering i pausen på Café Lugn & Ro

www.KULLEHUSTEATERN.se

Störst är inte alltid **bäst**

Nya Åland
☆☆☆

KONSERTSERIE KATRINA

Vinn
med

Vilken av följande konserter vill du vinna två biljetter till?

Skicka **nyan tempera** till **173 521** om du vill gå på Temperakvartetten 6.8 kl 19.00 i Finströms kyrka

Skicka **nyan katrina** till **173 521** om du vill gå på Katrina all stars 8.8 kl 18.00 i St: Görans kyrka

Skicka **nyan jack** till **173 521** om du vill gå på Avslutningskonsert, Jack Mattsson in memorian, 9.8 kl 20.00 i St: Görans kyrka

Senast **måndag 4.8 kl 10.00** vill vi ha ditt SMS. Kostnad 0.60€

Vinnarna presenteras i Nya Åland tisdag 5.8

Nya Åland
☆☆☆

ÖSTERSJÖFONDEN PRESENTERAR

RÖSTER FÖR ÖSTERSJÖN

Scener och arior ur bl.a.: Carmen, Läderlappen, Chess och Trollflöjten

ANDERSUDDE 15/16 AUGUSTI 2008

Medverkande: Björn Blomqvist, Jenny Carlstedt, Mikael Fagerholm, Freja Frisk, Therese Karlsson, Dan Karlström, Sirkka Lampimäki, Tuomas Pursio, Marika Schönberg, Annika Sjölund, Frida Österberg, Mariehamnskvartetten, Ålands Festspelsorkester

Dirigent: Nils Schweckendiek. Regi: Vilppu Kiljunen/Mariella Eklund.
Ljud: Antti Murto. Ljus: Ilkka Paloniemi. Kostym: Heidi Wikar. Koreografi: Elzbieta Söderlund

I SAMARBETE MED ÅBO SVENSKA TEATER
www.rosterforostersjon.org

FÖRKÖP: HOTELL ARKIPELAG
TEL +358 (0)18-24020

Galleri Lugn & Ro

Carolina Sundelin
Vernissage 3.8 14-18

ECKERÖ POST & TULLHUS

Henrik Salminen samlar minnen från Bomarsundsslaget:

”Det ger innehåll åt de då

Han vakade på natten för att kunna ropa in ett gammalt brev för 150 dollar på internet-auktion.

Han gick med tumstock och mätte upp huruvida angivna mått i en gammal befälhavares explosionsskildring verkligen stämde.

Nya böcker om militärhistoria dimper ner i postlådan var och varannan dag.

Och Bomarsundsberättelserna trillar ur honom – en efter en. Ja, Henrik Salminen i Sund Finby är som besatt av kvarlevor från tegelhögarna i Bomarsund.

Henrik Salminen samlar på allt han kan komma över som har anknytning till Bomarsund och till Krimkriget. I hans bokhyllor trängs såväl nya som gamla böcker, brev, teckningar, fotografier, medaljer, souvenirer...

– Jag har samlat i femton till tjugo år nu. Jag samlar på allt mellan himmel och jord. Allt som skrivs om Bomarsund, såväl på Åland och utanför Åland, försöker jag få tag på. Jag googlar på ”Bomarsund” och sitter och passar på auktioner på internet.

Henrik Salminen är inte den enda ålänningen som samlar på Bomarsundsprylar. Tvärtom finns det ganska många, berättar han. Vanligast är att man får tag på engelskt material. Det franska och ryska är lite mer sällsynt.

– Det beror förmodligen på tillgängligheten. Det är fler som behärskar engelskan. I England finns också ett stort intresse för krigshistoria. Sällskap med ”krigsentusiaster” arrangerar ofta turistresor till fästet Sevastopol på Krimhalvön. Men till Bomarsund har ingen kommit ännu. Det är konstigt, tycker Salminen.

Brevet från Napier

Vad Henrik Salminen värderar allra högst i sin samling är ett brev som viceamiral **Sir Charles Napier**, befälhavare för den engelska flottan, troligtvis skrev ombord på flaggskeppet ”H.M.S Duke of Wellington” då de låg utanför Bomarsund år 1854.

– Brevet bjöds till en början ut för 500 dollar på en auktions-sida på nätet. Sedan hamnade det plötsligt på Ebay och då såg jag min chans. Jag vakade hela natten och ropade till sist in det för 150 dollar, vilket jag tycker var ett bra pris. Brevet skickades till mig ända från Texas, säger Salminen.

Brevet, som åtföljdes av ett fotografi av Napier, är mycket kort. Det står: ”My Dear Mar-

Bomarsundsfantast. Under vårt besök hemma hos Henrik Salminen springer han åtskilliga gånger till bokhyllan. Där slår han upp faktauppgifter och kuriosor som han k

tin/ I think you had better write a report of the completion of the destruction of the works at Bomarsund/ Yours truly/ Chas Napier”.

– Han har stavat Bomarsund fel. ”Bomarsund” har han skrivit. Jag blev också förvånad över att gubben hade så liten och spretig stil, säger Henrik med något varmt i rösten, och berättar sedan att det han finner mest fängslande är att få ta del av människoöden.

– De individuella skildringarna av kriget berör, säger han.

Letade upp stenen

En annan person som intresserat Henrik en hel del är kapten **Sir B. J. Sullivan**, som också befann sig vid Bomarsund.

– Sullivan var bekant med **Charles Darwin** och var faktiskt med på skeppet ”Beagle” som Darwin seglade till Sydamerika med. I boken *Life and Letters of Admiral Sir B.J. Sullivan* kan man läsa om hans skildringar från Bomarsund. Bland annat beskriver han hur det gick till då

han såg tornet vid Brännklint explodera. Händelsen finns avbildad på en teckning i boken. Jag har själv letat upp stenen som Sullivan hukade bakom då det small.

Henrik berättar att förra lantrådet, landshövdingen och Bomarsundsforskaren **Martin Isaksson** i sin bok *Kring Bomarsund* skrev att Sullivan skulle ha befunnit sig på 200 meters avstånd ifrån det exploderande tornet. Men Sullivan själv skriver att avståndet var 47 yard.

– Efter att jag hade hittat bilden på stenen och letat upp den, så mätte jag avståndet till 43,3 meter. Sullivans angivelse var alltså korrekt, säger Henrik.

Nostalgi och historieintresse

Henrik Salminen är full av berättelser. De sprudlar ur honom, den ena efter den andra.

Under vår intervju springer han gång på gång till bokhyllan för att slå upp någonting i en bok, för att visa en bild, för att plocka ner kopiorna av Victoria

Cross-medaljerna. Då jag frågar honom hur han lyckas hålla alla namn och detaljer i minnet kommer svaret nästan med en axelryckning:

– Jag har alltid varit historieintresserad.

Men hur kommer det sig att det är just ett krig som fångar ditt stora intresse? Är du en krigsfantast?

– Nej, det är jag inte alls. Men Krimkriget är en särskilt intressant epok i historien. Det är en brytningstid. Jag får intrycket av att många på Åland tycker att man inte ska tala om kriget eller uppmärksamma det. Att det bara är något hemskt som man måste glömma. Men jag anser att man genom att studera krig kan lära sig något om freden.

Efter lite fler frågor, fortsätter Salminen att förklara:

– Att intresset för Bomarsund blivit så stort beror också på att jag är född och uppvuxen här i Sund. Jag är nostalgisk över platsen. En stor del av mina barndomsminnen är knutna till den. Jag minns hur vi cyklade

ner längs den gamla grusvägen för att bada. Det var soligt och varmt och man passerade kanonerna som stod på vardera sidan om vägen. Att få läsa om allt som hänt skänker innehåll åt tegelhögarna här i Bomarsund, menar Henrik.

Teknikfreak

Ytterligare ett skäl till att slaget vid Bomarsund intresserar är att Henrik är så fascinerad av teknikhistoria.

– Ur ett teknikhistoriskt perspektiv är krig alltid spännande, för då kommer det många nya uppfinningar. En dröm är att få skriva artillerihistoria om Bomarsundsslaget. Jag vill nämligen få bort en myt på Åland.

Vad är det för myt?

– Det finns en vanföreställning om att engelsmännen skulle ha vunnit slaget på grund av att de hade kanoner med räfflade kanonlopp, alltså sådana kanoner som gör att kulan kan färdas rakt i luften. Det stämmer inte. Räfflade gevär hade man förvisso, men inte räfflade

kanonlopp. De hade nämligen inte uppfunnits då.

Henrik berättar att man däremot provsköt uppfinnaren **Charles William Lancasters** kanoner. Där var kanonloppet aningen ovalt, med avsikten att få projektilen att rotera och därmed gå rakt. De kan sägas vara föregångare till de räfflade kanonloppen. Engelsmännen sparade en bit av fästningen i Bomarsund för att kunna använda den vid provskjutningar av Lancasters kula.

– En del av fästningen bombades alltså sönder i och med engelsmännens test, och inte i slaget som man kan tro.

Hittade tändrör

År 1962 hittade Henrik ett konstigt föremål då han gick över en stenkrosshög nere vid fästningsruinerna. Han beskriver det som tungt, gjort i mässing, gängat i ena änden och med en massa konstiga tecken på. Han berättar att ryktet spreds snabbt om att han hade hittat det.

– En dag då jag kom hem visa-

är tegelhögarna"

ryddar sina berättelser med.

de det sig att mamma hade gett bort det till **Sverre Scott** (även han flitig Bomarsundsforskare), i utbyte mot ett exemplar av hans Bomarsundshistorik. Jag skulle aldrig ha gått med på att ge bort det själv. Då Sverre dog donerades hans Bomarsundssamling till landskapsarkivet och därefter tog museibyrån hand om den. Jag kontaktade dem och fick till sist komma dit och ta ett fotografi av föremålet.

Hanterats ovarsamt

Fotot skickade Henrik Salminen till en intresseförening i Storbritannien som kallar sig Crimean War Research Society. De är experter på Krimkriget. De tittade på fotona och kunde konstatera att tändröret kom från flottans vapenutrustning.

– Min teori är att det här handlar om ett tändrör till en av Lancasters projektiler. Om det skulle visa sig vara sant, skulle jag bli mycket glad. De är nämligen ovanliga. Man tillverkade ytterst få exemplar ef-

tersom mässing var dyrt på den tiden.

Henrik Salminen anser att intresset för att göra något av Bomarsund varit lite för svalt från politikernas håll. Platsen har rentav exploaterats, menar han.

– Min far har berättat att man på 1930- och 40-talen anlade en tillfällig kaj nedanför Prästötornet och bogserade bort pråmvis med sten därifrån. Det kallar jag industriell plundring. Lite liknande attityd har levt kvar – så sent som år 1997 vet jag att självaste museibyrån hämtade sten från fästningen för att använda i en stentrappa till Ribacka vid Kastelholm. Att vägen går tvärs igenom området gör inte heller saken bättre. Fast det är förstås svårt att tänka sig hur man annars kunde ha löst det.

– Trots förändringarna, så känner jag bara glädje då jag kommer till platsen, säger Henrik Salminen.

LINNEA TILLEMA
linnea.tillema@nyan.ax

Foto: STEFAN ÖHBERG
foto@nyan.ax

Nostalg och historia. Att Henrik intresserar sig så mycket för just Bomarsund beror dels på att han har så många minnen knutna till platsen och dels på hans intresse för teknikhistoria. – Den här delen av fästningen bombarderades i och med att engelsmännen testade en ny sorts kanon. Inte i själva kriget som många tror, säger Henrik.

Spretig handstil. Då Henrik Salminen öppnade kuvertet som innehöll viceamiral Napiers brev, förvånades han över hur liten och spretig handstil den store befälhavaren hade.

Victoria Cross. Efter slaget vid Bomarsund delades tre Victoria Cross-medaljer ut. Henrik har kopierna av dem. – Den första fick styrmannen Charles Davis Lucas. Han hade lyckats kasta en granat till sjöss, som hade landat ombord på fartyget. Granaten lär ska ha detonerat innan den landade i vattnet.

Sällsynt tändrör. År 1962 råkade Henrik Salminen hitta ett tändrör, som han misstänker att hörde till en av uppfinnaren Lancasters projektiler. – Man provsköt Lancasters kanoner efter kriget. De hade tillverkat väldigt få projektiler, eftersom materialet var så dyrt, säger Henrik.

Foto: HENRIK SALMINEN

Messa Nyan!

0457-323 4444

Faddrar och frivilliga till
Barnhemsbarnen från St. Petersburg

tackar

att ni gjorde det möjligt att vi
kunde anordna
ett sommarläger på Åland

Mariehamns stad, Viking Line, Ålands Ömsesidiga, Alandiabolagen, City Livs, Kvarnbo Lions, ÅCA, Dahlmans, Herrklubben i Saltvik, Valio, Saltviks församling, Andelsbanken för Åland, Nordea, M:hamns Taxi Ab, FRK Ålands distrikt, Chips AB, Birka Line, Eckerö Linjen, Silja Line, Koff, Ålandstidningen, Nya Åland, Simons byggtårn Ab, Old Time Cruisers, Länsstyrelsen på Åland, Landskapsregeringen, Hemglass, Emmaus, Ål. brandkårsmuseum

**Hej alla ålänningar, sommargäster
och liberala medlemmar!**

Välkomna att fira en
GLAD SOMMARKVÄLL
fredag den 8 augusti fr.o.m. kl. 18.30
på Club Marin.

Dans till Torbjörn Engman band.
Reservera bord direkt hos Club Marin tel. 15501

Frågor tel. 0457 3848806
partisekreterare Christina Johansson-Gammals

SJÄLVSTYRELSEPARTIET FÖR HELA ÅLAND
liberalerna

SKÄRGÅRD. PÅ GOTT OCH ONT

Fotografier av Erkki Santamala

Kobba klintars lotshus

Öppet 1.7–14.9, lördagar kl. 11–18,
söndagar kl. 11–18.
16.7–5.9 även onsdagar och fredagar
kl. 15–21.

Öppet också andra tider när flaggan
är hissad. Välkommen!

Transporter: Kristian Ekström,
tel. +358 40 552 8572

Nya Åland

OBS Det händer

LÖRDAG 2.8
BILUTSTÄLLNING

■ ■ **Mariehamn Badhuspar-
ken kl 12.00-16.00.** Utställning
av europeiska Ford-modeller
som Anglia, Capri, Escort, Gra-
nada, Taunus, Sierra Cosworth.
Även veterantraktorer.

BIO

■ ■ **Bio Savoy kl 18.00**
”Mamma Mia”. Brittisk-ame-
rikansk musikalfilm. Filmen är
baserad på musikalen Mamma
Mia!, som i sig delvis är baserad
på melodier av popgruppen
ABBA. Filmen fick fem stjärnor
av Nya Ålands recensent.
■ ■ **Bio Savoy kl 20.30.**
”The X Files: I want to believe”.
Science fiction-thriller med David
Duchovny och Gillian Anderson.
Regi Chris Carter. Filmen fick en
stjärna av Nya Ålands recensent.

DANS

■ ■ **Arkipelag restaurangen
kl 22.00.** Högtryck.

ELVIS-SHOW

■ ■ **Eckerö hotell kl 23.30.**
Elvis & The Rockers.

NÖJE

■ ■ **Arkipelag nattklubben
kl 22.00.** Soundway.
■ ■ **Dinos bar.** Micke Brock-
man på uteserveringen kl. 21.00.
Från kl. 24.00 spelar Made in
Thailand inne.
■ ■ **Parks Bar kl 22.00.**
Andreas Norlin.

LOPPIS/MARKNAD

■ ■ **Hammarland Sälis
Gubbens o Gummans antik &
loppis kl 11.00-17.00.**
■ ■ **Mariehamn Norra Es-
planadgatan kl 12.00-15.00.**
Röda Korsets traditionella mark-
nad. I de olika marknadsständer
säljs åländska produkter såsom
bröd, rökt fisk, Ålandspannkaka
och sötost men också andra va-
ror som donerats av invånarna i
den egna kommunen såsom trä-
arbeten, trasmattor, pärtkorgar,
handarbeten, kvastar, virkade
spetsar, böcker och mycket,
mycket annat. Dessutom finns
ett kafé, postkontor, hästridning
och barnaktiviteter så som karu-
sell och bollek. I butiken boden.
ax säljs Röda Kors-produkter
som första hjälpväskor, kläder
och olika varor för friluftsliv.

Arkivfoto: IAN FALCK

Marknad. I dag ordnar Röda korset sin traditionella sommarmarknad i Mariehamn.

Marknaden öppnas av
Carolina Sandell, t.f. kom-
mundirektör i Jomala. Temat i
år är ”Beredskap att hjälpa”.
Klockan 11.45 genomförs det
traditionella marknadståget
med traditionsenliga deltagare,
bland annat hundar, hästar
gamla bilar, hornorkestern och
alla Röda Korsare. Konferen-
cier är Janke Berglund.

MUSIK

■ ■ **Brändö Jurmo från
kl 16.00.** Island in the Sund,
musikfestival med Seaside
Matters, Elias and the Wizz-
kids, Piroth, The Bombettes,
The Leobarby, FLoe Fountain
och huvudakten Suburban
Kids with Biblical Names.
■ ■ **Jomala vid Önning-
ebymuseet kl 18.30.** Konsert
med Kvinnfolk, Neglinge kapell
från Nacka, Mission impos-
sible, Polkan går med flera.
Därefter buskspel, dans och
visstuga.

RADIO

■ ■ **Sveriges Radio P2 kl
13.03.** Sväng med Johannes
Cornell och åländska jazz-

journalisten Tomas Tornefjell.
I programmet medverkar
duon Wildbirds & Peacedrums
som gjorde ett mycket upp-
skattat framträdande under
Mariehamn Winter Jazz 2008.
I programmet som handlar om
genrer och genrebegreppet
medverkar också saxofonisten
Lisen Rylander och den gen-
reöverskridande basisten och
cellisten Svante Henrysson.

TEATER

■ ■ **Sottunga Sunnan-
berg kl 13.30.** ”Gensel - Rysk
adelsman på Sottunga” av
Robert Liewendahl. I rollerna
Bertel Eriksson, Petter Sjö-
strand och Erik Lönngren som
Gensel i olika åldrar, Ann-
Christine Karlsson som Dadda,
med flera.

UTFÄRD

■ ■ **Märkets fyr.** Morgon-
och kvällstur, 9.00 och 18.00.
Boka på telefonnummer:
0400 520 944.
■ ■ **Björkörs naturreservat
kl 12.00-16.00.** Guidad rund-
vandring. Kontakta Kaj Porko
tfn 0457 361 3650.

SÖNDAG 3.8
BIO

■ ■ **Bio Savoy kl 18.00**
”Mamma Mia”. Brittisk-ame-
rikansk musikalfilm. Filmen är
baserad på musikalen Mamma
Mia!, som i sig delvis är baserad
på melodier av popgruppen
ABBA. Filmen fick fem stjärnor
av Nya Ålands recensent.
■ ■ **Bio Savoy kl 20.30.**
”The X Files: I want to believe”.
Science fiction-thriller med David
Duchovny och Gillian Anderson.
Regi Chris Carter. Filmen fick en
stjärna av Nya Ålands recensent.

LOPPIS/MARKNAD

■ ■ **Hammarland Sälis
Gubbens o Gummans antik &
loppis kl 11.00-17.00.**
■ ■ **Sund Hulta Nött och
nytt kl 12.00-18.00.** Kvalitets-
loppis.

NÖJE

■ ■ **Arkipelag nattklubben
kl 22.00.** Dj.
■ ■ **Dinos bar.** Richard
”Räven” Holmgren på uteserve-
ringen kl. 21.00. Från kl. 24.00
spelar Made in Thailand inne.

■ ■ **Parks Bar kl 22.00.** Blan-
dad musik från baren.

HANTVERK

■ ■ **Geta, Kulturarvstugan
i Olofsnäs kl 12.00-16.00.** Vis-
ning av textila hantverkstekniker:
gaffelvirkning, stickning, virkning,
mormorsrutor samt s.k. engelskt
broderi. Fotoutställningen fortsät-
ter till den 10 augusti.

MUSIK

■ ■ **Eckerö post- och tull-
hus Café Lugn & Ro kl 14.00.**
Visor från Vysotskij till Taube
med trubadurerna Olle Sewerin,
Lennart Brynelsson och Viveka
Söderberg från Roslagen.
■ ■ **Café Uffe på berget kl.
14.00.** Knut Grüssner sjunger
visor.

RADIO

■ ■ **Ålands radio kl 12.00.**
Picnic träffar Stefan Norrgrann
och Malin Lundberg som talar
om tv-kanalen Åland 24.

TEATER

■ ■ **Sottunga Sunnanberg
kl 13.30.** ”Gensel - Rysk adels-

man på Sottunga” av Robert
Liewendahl. I rollerna Bertel
Eriksson, Petter Sjöstrand och
Erik Lönngren som Gensel i olika
åldrar, Ann-Christine Karlsson
som Dadda, med flera.

VERNISSAGE

■ ■ **Eckerö post- och
tullhus Galleri Lugn & Ro
kl 14.00.** Carolina Sundelin
målningar.

MÅNDAG 4.8
BIO

■ ■ **Bio Savoy kl 18.00**
”Mamma Mia”. Brittisk-ame-
rikansk musikalfilm. Filmen är
baserad på musikalen Mamma
Mia!, som i sig delvis är baserad
på melodier av popgruppen
ABBA. Filmen fick fem stjärnor
av Nya Ålands recensent.
■ ■ **Bio Savoy kl 20.30.**
”The X Files: I want to believe”.
Science fiction-thriller med
David Duchovny och Gillian
Anderson. Regi Chris Carter.
Filmen fick en stjärna av Nya
Ålands recensent.

KULTURVANDRING

■ ■ **Lumparland Norrboda,
start i gamla bykärnan vid
postlådorna, kl 18.30.** Bya-
vandring med Rolf Landström
som guide. Tag med termos.
Alla välkomna.

MUSIK

■ ■ **Sund Hulta (hos
Susanne Eriksson och Kjell
Nilsson) kl 19.00.** Helsinki Gui-
tar Duo, Anni Haapaniemi oboe,
Temperakvartetten, Lillemor
Grüssner recitation, Mats Lillhan-
nus konsertvärd. Verk av Rossini,
Britten, Lutoslawski, Giuliani,
Dvorák. Slutsålt.

NÖJE

■ ■ **Arkipelag nattklubben
kl 22.00.** Dj.
■ ■ **Dinos bar.** Richard
”Räven” Holmgren på uteserve-
ringen kl. 21.00. Från kl. 24.00
spelar Made in Thailand inne.
■ ■ **Parks Bar kl 22.00.** Blan-
dad musik från baren.

RADIO

■ ■ **Ålands Radio kl. 10.00.**
Gunilla G Nordlund, ordförande i
Ålands konstförening.

NYANFAJTEN

	Fem	Fyra	Tre	Två	Ett
Finland. En stad.	Tvåspråkig stad med cirka 48.000 invånare.	Landets näst äldsta stad.	Här hölls en lant- dag år 1809 då tsaren klaggjorde Finlands ställning till Ryssland.	Johan Ludvig Ru- neberg levde sitt liv här.	Namnet kommer från en borg som ligger vid en å.
Mat. En råvara.	Innehåller mycket protein.	Kan fungera som emulgeringsmedel.	Kan också använ- das vid tillverkning av viss målarfärg.	Äts speciellt mycket vid påsk.	Kommer från hönan.
Havet. En fisk.	Heter <i>Coregonus lavaretus</i> på latin.	En sötvattenfisk som förekommer i hela Östersjöområ- det samt i insjöar i Norden.	Har silverfärgade fjäll och gråa fenor. Hu- vud och mun är liten i förhållande till resten av dess kropp.	Populär matfisk som fångas till största delen med nät.	En delikatess som både rökt, gravad och halstrad.
Teknik. Ett bilmärke.	Började som tillverkare av flyg- plansmotorer.	Tyskt märke.	Har ett eget Formel 1-stall med Nick Heidfeld som förste förare och Robert Kubica som andre.	Logon symboliserar en roterande propeller.	Är förkortningen för Bayerische Moto- ren Werke AG.
Historia. Ett år.	Den ryska tsarfamiljen avrättas.	Birgit Nilsson, Nel- son Mandela och Ingmar Bergman föddes detta år.	Bland annat Sverige, Tyskland Frankrike och Ryssland erkänner Finlands självständighet.	En åländsk delega- tion framlämnar till Gustaf V en petition om att ögruppen skall anslutas till Sverige.	Första världskriget slutade detta år.

Pop-Sixten med
i radio X3M

■ Den åländska artisten Pop-
Sixten Jansson spelades i radio
X3M två gånger i fredags. Det
var programledaren ”Kjell from
Hell” som valde att spela två lå-
tar av ålänningen.
Pop-Sixten Jansson är känd
i musikvärlden bland annat för
sin låt Don’t stop the music.

Pop-Sixten Jansson.

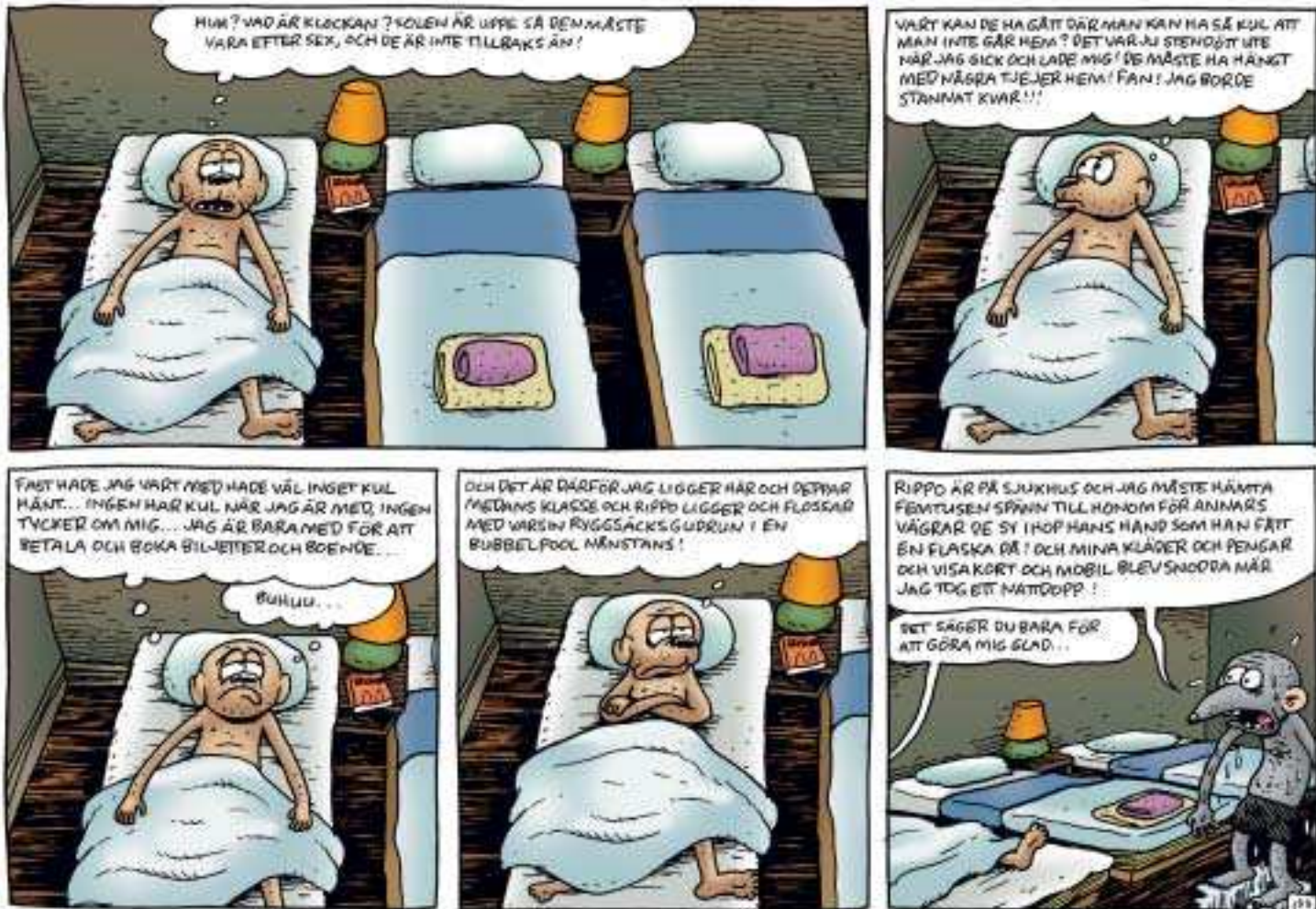
Glada Laxen i Nordens största dagstidning

■ Restaurang Glada Laxen i
Kumlinge Bärö får en halv sida
i Nordens största dagstidning
Helsingin Sanomat. Reportern
Jouni Tikkanen presenterar
restaurangägaren **Henrik Beck-
man** och berättar om menyn.
Menyn är fiskinriktad och
baserar sig på lokal produktion,

men Beckmann har lammkött
för de lokala gästerna som fått
tillräckligt med fisk skriver Tik-
kanen. Han skriver också om
själva Bärö som saknar fast
bosättning. Det 40 meter höga
tornet bjuder på en fantastisk
utsikt redan från halva höjden
anser Tikkanen. (ns)

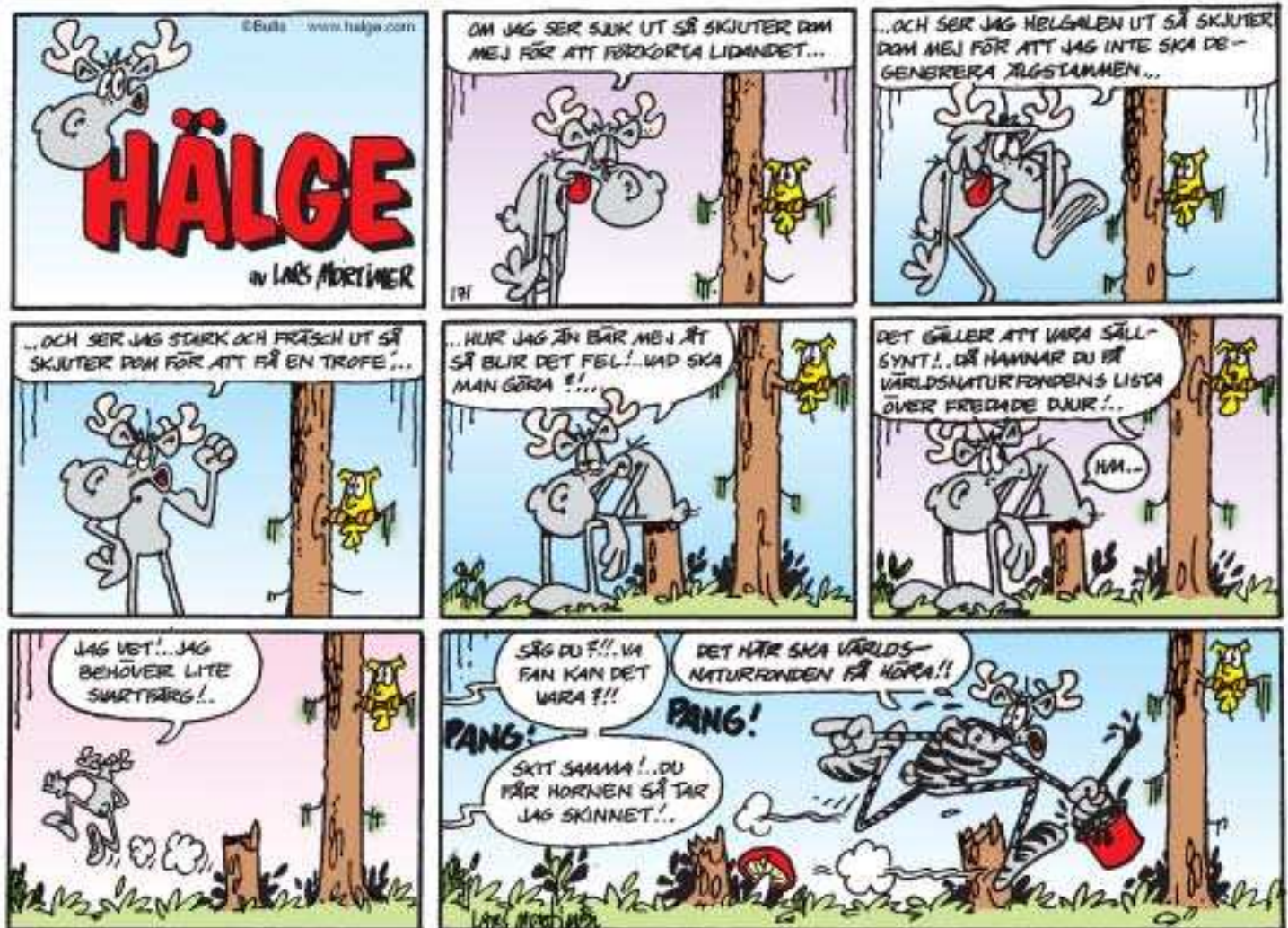
MARTIN KELLERMAN

ROCKY

ZITS

BY JERRY SCOTT AND JIM BORGMAN

Krönika / Linnea Tillema

Om nya slags öar i sol

Småungar är konservativa. Helst bor de i ett fallfärdigt hus med fara för sitt liv eftersom de alltid har bott där. De ser på Robin Hood tolv gånger om och vissa sekvenser ser de en miljard gånger (episoden där den lilla kaninen springer efter flyktvagnen och ropar Mamma mamma!). Småungar vill inte att föräldrar ska flytta isär och de vill att alla ska bara stanna kvar och kvar. Utklädda tanter har solhatt och på salmiakfiskar åter man fenan först. Släng inte bort dina gamla stenar, pappersbudskap eller kinderäggsleksaker. Fånga alltid svallvågorna i sjön innan de försvinner.

Småungar växer dock upp med tiden. Och de blir vuxna och är så vuxna. Sedan kan det plötsligt hända att de blir småungar igen. Det märkte jag förra helgen då jag besökte vårt sommarhus Skräddars på Jurmo. Mitt i allt hittade jag i mig en ganska omogen lust att konservera. Jag trodde att jag hade lämnat den bakom mig. Den barnsliga viljan att bevara. Låt mig förklara:

På Skräddars har väggklockan stannat. Där vaknar man med solstrålen och lullar ut på stentrappan som redan är varm. Med mycket sömn i håret dricks morgonkaffet i tystnad och nagelbanden petas stillsamt neråt. Ifrån gästhamnen hörs på sin höjd en servicedusch eller en trehjulig som åker ner till kajen och vänder. Skräddars är en plats som domineras av minnen. Huset är som en konserverburk i skafferiet, fylld av gammalt material.

Minnesmaterialet består inte av makrill och ravioli, utan handlar om lugn och såna där sommarsovmornar eller sena glasverandakvällar. Minnena gör att allt på Skräddars är lite svårt att förflytta från ett skåp till ett annat. Det förflyttas är känsligt. I dörröppningen hänger en spetsgardin mot myggen som alltid har hängt där. På glasverandan hänger regnjackor och hattar av strå som alltid har hängt där. Och går man in i rummen ser man att allt som hänger där har hängt där jämt: på tavelkrokarna, under taket, bakom dörrarna och i fönsterglasens speglar. Ingen sliter ner minnen bara sådär.

Förra helgen upptäckte jag att en minnessak som har hängt med länge var borta. Det visade sig att min mamma (i smyg) hade slängt bort mormors avlagda träschor. Denna upptäckt fick mig att bli ett barn. Jag var tvungen att gå ut i trädgården och bita ihop eftersom skorna var vita med läder skuret i snirklar, fulsnygga och tusen år gamla. Jag höll på att bli avbruten itu. Jag tänkte tyst (men väldigt dramatiskt!) att Skräddars aldrig mer blir sig likt. Jag tittade ner i den svarta höstjorden (låter mer ödesmättat att säga så) och såg bara tomhet och mörker. Sedan lyfte jag långsamt min tårdränkta blick mot fjärran (här vill jag egentligen skriva att det var solnedgång och att en vindil grep tag i en hårslinga (som glänste som guld) men jag låter bli) och då såg jag ...

...plötsligt en fotbollsplan som föreställer ett festivalområde. Och en lastbil som föreställer en scen. Typ på min gård! Jag växte upp med ett ryck och det slog mig att jag måste öppna min konserverburk och släppa ut lite gammalt material. Träschor behöver faktiskt inte förbli oslängda i all evighet. Jag tänkte:

Nästa helg är inget här sig likt. Nästa helg är ön i solen något annat än den vanliga ön i solen. Då har du fått en ny granne. En högljudd, påträngande och oemotståndlig granne som lutar sig över häcken och sjunger "On an island in the sun we'll be playing and having fun".

Och jaa, nu är det redan nästa helg och ikväll är det dags att sjunga tillbaks.

Få märkte att solen förmörkades

Optikern och fotografen med ögon tränade för ljusvariationer märkte att ljuset var annorlunda under fredagens partiella solförmörkelse. De flesta som tittade genom skyddsglasögonen blev dock mäkta förvånade över vad som höll på att hända.

– Det skulle man aldrig ha trott, tycker **Mauno Väyrynen** och **Timo Nurmi** som råkar ha vägarna via optiker **Bernt Berg** på Backmans optik.

Berg lånar ut skyddslinsen till höger och vänster där vi står på Torggatan och kisar. Genom den mörka linsen kan man tydligt se hur ungefär en tredjedel av solskivan är täckt av mörker. Det är svårt att föreställa sig i det klara ljuset.

Ovanligt fenomen

Solförmörkelser, både partiella och totala, är ovanliga. Åtminstone för den som inte flyttar sig desto mera runt jordklotet. Den senaste totala solförmörkelsen skedde den 22 juli 1990.

– Partiella solförmörkelser sker alltid nu och då på olika delar av jorden, men de syns sällan från samma ställe. Totala solförmörkelser däremot är mycket ovanliga, nästa gång vi kan se en sådan från Åland är år 2126, så vi får äta hälsosamt och köra försiktigt om vi ska hinna se den, säger sjökapten **Ralph Salo**.

Innan det kommer det dock att ske ett antal partiella solförmörkelser, då är det viktigt att komma ihåg att skydda sig.

– Man får aldrig titta direkt mot solen. Normalt kan man inte göra det eftersom det är så ljusst, det farliga med solförmörkelser är att det går att titta mot solen

Förvånande. Optikern Bernt Berg (mitten) visar kunderna Mauno Väyrynen (vänster) och Timo Nurmo hur solförmörkelsen ser ut genom de rätta glasögonen. De är mycket förvånade över vad de ser.
Foto:FREDRIK TÖRNROOS

då. En sekund kan förstöra ögonen, berättar ögonläkare **Björn Arentz-Grastvedt**.

Ring på himlen

Solförmörkelser beror på att månens bana är mycket kortare än solens och ibland råkar det sig så att månen, jorden och solen ligger i precis samma linje.

– Eftersom månen är en himlakropp som inte utstrålar ljus ser den sida som inte är upplyst av solen svart ut, berättar Salo.

Eftersom både solens och månens banor är elliptiska kan det ibland hända att solen är så nära och månen så långt borta under vissa solförmörkelser att månen är

för liten att täcka solskivan. Det är då det ser ut som en ljus ring på himlen.

På Åland kunde man se den partiella solförmörkelsen mellan 11.40 och 13.48 på eftermiddagen.

SARA OTHMAN
sara.othman@nyan.ax
tfn 528 468

Partiell förmörkelse. Såhär såg det ut strax före ett på fredagen om man tittade genom de skyddande linserna.
Foto:FREDRIK TÖRNROOS

Fordutställning idag

Per-Erik visar upp vinnande Taunus

Idag mellan 12 – 16 samlas cirka 60 bilar på märket **Ford** i Badhusparken. En av dem är **Per-Erik Söderlund** och hans **Ford Taunus P3** från 1964.

Bilen är allt annat än original. Allt har reparerats eller bytts ut på den röda Forden som står och blänker i solljuset. Per-Erik Söderlund har till och med bytt ut klädseln i bilen, som han har sytt själv.

– Jag köpte en industrismaskin och sydde nya överdrag till sätena, säger Per-Erik Söderlund.

Just den här bilen köpte han 1982, men det var först för ett par år sedan som han började fixa på den. Arbetet har mest gjorts på kvällar och helger. Men det är inte den första Taunusen han äger.

– Jag hade en före den

Dubbel prisvinnare. Bilen vann både publikens och juryns pris ifjol.

här, men när den andra var klarrustad sålde jag den och köpte en till, säger Per-Erik Söderlund.

Jobbat för Ford

Han började jobba på Fordfabrik 1960 och då servade han just Ford Taunusar, när de var nya. Han har jobbat i 48 år som bilplåtslagare, och det är en förklaring

till det utomordentliga hantverk som har gjorts på bilen.

– Jag har lite erfarenhet av de här bilarna, säger Söderlund.

Allting är verkligen i toppskick på denna Taunus. Motorn är nyrenoverad, underredet putsat och reparerat. Den enda detalj som Per-Erik Söderlund inte är riktigt nöjd med är bakre köfångaren.

– Men det är svårt att hitta reservdelar till de här bilarna, säger han.

Prisvinnare

Förra året var det första året som Per-Erik ställde upp i Fordutställningen och hans bil blev mycket populär bland såväl åskådare som jury.

Per-Erik vann pris för bästa bil både av publiken och jury.

Toppskick fast gammal. Per-Erik Söderlund har jobbat i lite över ett år på att renovera sin Ford Taunus. Nu är den i ett mycket bra skick.

– Priserna såg likadana ut, de hade nog inte trott att någon skulle vinna båda, säger Per-Erik Söderlund.

Idag har du chansen att se

Per-Erik Söderlunds prisvinnande bil på Fordutställningen i Badhusparken, och många fler.

JOHAN ORRE
johan.orre@nyan.ax
tfn 528 464

KRYSSET

NR 23

Lösningarna till krysset nummer 23 vill vi ha senast torsdagen den 14 augusti kl 12.00. Vinnarna och rätt lösning presenteras på följande föreläsning torsdagen den 16 augusti.

Vinster: Två Casinolotter i förstapris och varsin Naturlott till andrapristagarna.

Sänd lösningen till Nya Åland, PB 21, 22 101 Mariehamn.
Märk kuvertet kryss 23.

Namn:.....

Address:.....

ÅLANDSKRYSSET 18

GRATTIS

Casinolotterna i Ålandssryset nr 18 går till **Riitta Liisa Eriksson** Mariehamn. Varsin Naturlott får **Barbro Eriksson** Lemland och **Ulla Nyholm** i Mariehamn. Priserna kommer med posten.

Nyans sudoku

LÄTT

3	2			5				
		7			1	6		5
		9		8	7		4	3
2	1			6	5	7	9	
	8	5	7	4				
		6		1		2		8
				2	9	5	1	
					6	8	3	2
	5		1	3				

MEDEL

		2			8	4		
		3	9			5		7
9			6	7				1
7					3			
6			4					
		1	2	5				8
						9		
	8	4			9	1		
5				6			3	2

SVÅR

5		6						9
						7	8	
				6				4
		8						
	1				3		4	
				4	9	2	6	
			1	7				
2	4	7						
	3			5		8		

ENG- ELSKT BOLLSPEL	DEN DÄR FLAMMAN	ALAN SOM "FALK- ÖGA"	VID- HÅLLA				© ORDSMEDJAN © Bulls 392
TA EN RÖVARE							
							DÖRR- SLÅ
SAGO- AKTIG							
APACHE		FINNS URNOR FÖR LENNONS YOKO					
KVIGA			HUGGER FÖR SIG FARTYGS- GOLV				
							VAMP- FODRAL
HÄNGER PÅ FARTYGS SIDA						FUNGERA	
GOLF- TÄVLING MED FÖRBAND	HELIGT KÄRL	SKAPAT					
				DROG			
				SMULA			
SAMISK SÅNG		FÖRSÖKER ATT GÖRA NÅGOT ÅDELT					
JORDART		ÖRNLAND					
SULT- ANAT				VATTEN- DRAGET REGLER I RINKEN			
KRUSI- DULL FLASK- BON					KAN FÖRLORAS MED EN VID BARR	FLIT DIKT MED UDD	
		GÅR DET SOM GÅR FÖR SIG		FÄRG- SYSTEM HAR BUS- AR DIT	HALV- FAST MASSA		LEGEND- ARISK SHERIFF ISBRYTARE
			KICKA		FRÖJDA		
REAGERADE SOM EN ALLERGIER		TVÅ LIKA		DEN SMALNAR AV UPPÅT KAN FÖLJA PÅ TYSTNAD		DELNING PÅ KNOPP	
							HAR ÖRON- TOFSAR
							SMÖRTA
							HAR
							HONA BLAND KNORR- HANAR

GÖRA STARK- ARE							
STAT- ERNAS ONKEL			MAGISK DRYCK	KAN SES I TUVOR OM IGEN			
				JAG HÄRD YTA PÅ DET KALLA			
LÄNGS- TAR I TRÄ	HAMNAR OFTA I GRYTAN	SKYDDAR ARBETARE SÄGA NEJ			MELODI ELLER MIN		KAN MAN FÖR KRÅK- ORNA
SPÄNNA MUSK- LERNÄ							
					PRO- NOMEN		ORD VID NYP
PÅ- KLÄDD							
KÖPS OCH SÄLJS					ÄR POS- ITIVT		

Lösning på sidan 20

UPPTÄCK ÅLÄND!

MARIEHAMNS STAD

Modellstaden Mariehamn på 1920-talet framställs i skala 1:100

Möckelöbrinken 22, Västra hamnen.
Öppet dagligen kl 12-16 tom 16/8 (stängt 21/6).
Gratis inträde.

www.mariehamn.ax/kultur

St Görans kyrka
i Esplanaden

Öppen:
mån-fre 10.00-18.00
lör 10.00-15.00

Högmässa
söndagar kl 11.00

Konsert, se i lokalpressen

MARIEHAMNS FÖRSAMLING, Ö. Esplanadgatan 6.
Kansliet öppet 23.6-8.8 kl 9.00-13.00
www.ev1.srk/mariehamn

St Johannes kyrka
på Lemböte lägergård

Lemböte utfärd varje
onsdag 18.6-20.8

Taxi från St Görans kyrka kl 19.00, förutom 17.7 då taxin avgår kl 18.30, via St Mårten's kyrka, retur ca kl 21

Sommarcafé Villa Carita
Ålandsvägen 45

Öppet: 23.6-8.8
mån-fre kl 10.00-16.00

Bomarsundsutställning i Telegrafan

Öppet
23.6-10.8
Entre 2 €
Barn under
12 år gratis

Öppet alla dagar 10 - 16

Önningebymuseet

SOMMARENS UTSTÄLLNINGAR:

- Sekelskiftesmåleri • Mauritz Karström
- Victor Westerholm tecknaren

Öppet tom 15/8: ti-fr 11-16,
juli även lö-sö 11-16. Tel 018-33710

Önningebymuseet ligger 6 km nordost om Mariehamn i Önningeby

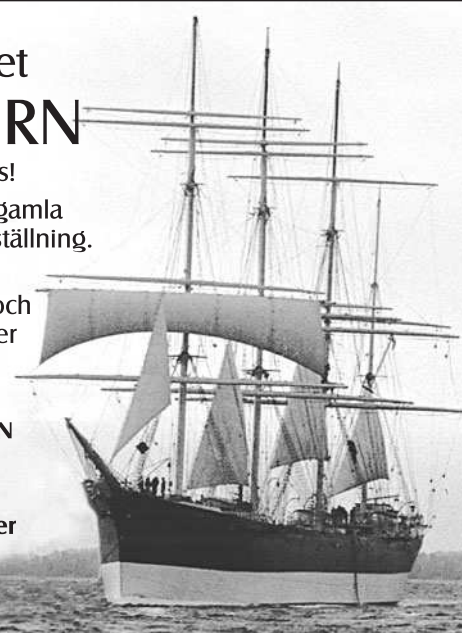
Museifartyget POMMERN

Upplev livet till sjöss!

Se "non-stop film" gamla föremål och fotoutställning.

Bläddra i vårt kunskapsbibliotek och lyssna till 52 historier om livet ombord.

ÖPPET DAGLIGEN
JUNI-AUG 9-17
JULI 9-19
Info. och biljetter
tel 531 421

www.sundqvists.com När borta är som bäst

Besök Getabergen, Kastelholm & Bomarsund – åk bekvämt ta bussen!

Getabergen, Soltuna

Bussplan-Geta kl 10.05
Retur från Soltuna kl 11.45

Kastelholm & Bomarsund

Bussplan-Kastelholm-Bomarsund kl 10.30. Retur från Kastelholm kl 14.10

För fler turer se turlista eller kontakta Ålandstrafiken

Bussplan, tel 22 570

Vilt-safari

Guidad tur med safarivagn

i viltbägnet bland vildsvin, kronhjortar, dovhjortar, och strutsar.

FÖRSÄLJNING

av rökt hjort och vildsvin, hjortkorv, strutsägg, strutsfjädrar, dammvippor och tvål m.m.

Viltsafariturerna:
7.7-2.8 kl 11, 12, 13, 14, 15 och 16
3.8-16.8 kl 12, 13, 14 och 15
alla dagar

Information: tel 38 000 eller 38 103
KÄRINGSUNDSBYN, ECKERÖ

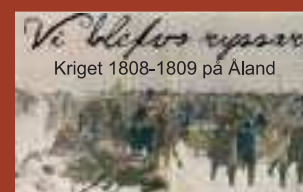
ÅLANDS KONSTMUSEUM

14 MAJ - 7 SEPTEMBER

Museibyråns SEVÄRDHETER I SOMMAR

ÅLANDS MUSEUM & ÅLANDS KONSTMUSEUM

JUNI, AUG dagligen kl. 10-17
JULI dagligen kl. 10-18

ÅLANDS MUSEUM

16 MAJ - 24 AUGUSTI

RÖDHAMNS MUSEUM

1 juni - 31 augusti
(samtidigt som Åländska segelsällskapets gästhamn vid Rödhamn)

FÄNGELSEMUSEET VITA BJÖRN

2 MAJ - 15 SEPT
dagligen kl. 10-17

KASTELHOLMS SLOTT

2 MAJ - 15 SEPT
dagligen kl. 10-17
JULI dagligen kl. 10-18

BOMARSUNDS MUSEET

JUNI: mån-fre kl. 10-16
JULI: dagligen kl. 10-16
AUG: mån-fre kl. 10-16

JAN KARLSGÅRDENS FRILUFTSMUSEUM

2 MAJ - 15 SEPT
dagligen kl. 10-17

HERMAS MUSEIGÅRD

Ett skärgårdshemman i Enklinge
JUNI - AUGUSTI
mån-fre kl. 11-17

BORGBODA FORNMINNESOMRÅDE

med Idas stuga (Saltvik)
Vandringsstig genom området

ÅLANDS SKOLMUSEUM

Strömsby, Vårdö
23 JUNI - 8 AUG mån-fre kl. 10-16

BOMARSUNDS FÄSTNINGSRUINER

Öppet året runt

Martin Portin
Epost: sport@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

” Jag kunde inte ha sämre filis.
FF JAROS KRISTIAN KOJOLA PÅ LAGETS HEMSIDA
EFTER ATT HA SKADAT SITT KNÄ PÅ STRANDEN.

Resultatmässigt bra start på Distriktsmästerskapen

FRIIDROTT. Igår inleddes Distriktsmästerskapen i friidrott på Wiklöf Holding Arena. Bland flera fina resultat utmärkte sig speciellt Mats Bomans segertid på 200 meter som löd 22.14.

För de åländska toppidrottarna är Distriktsmästerskapen inte direkt den största tävlingen på säsongen. **Mats Boman** visade att det ändå går att motivera sig till topp-tider när han i överlägsen stil tog en väntad seger i herrarnas 200 meterslopp. Förhållandena var perfekta då medvinden mättes till +1,9 meter per sekund och Boman klockades för tiden 22.14, endast två hundradelar över hans eget åländska rekord.

Bomans prestation var inte den enda goda på 200 meter då **Johan Malmberg** vann de 17-åriga herrarnas lopp på tiden 24.18 vilket innebar nytt personbästa.

Nära för Woivalin

En annan idrottare som rörde sig i trakterna av sitt eget personbästa under fredagens tävlingar var höjdhopparen **Alexander Woivalin**. Woivalin vann de 17-åriga herrarnas höjdhoppstävling men var ändå inte speciellt nöjd direkt efter tävlingen.

– Det känns inte så hemskt angenämt, säger han bara några minuter efter att guld det var bärgat.

Orsaken till den något udda vinstkommentaren var att Woivalin var ytterst nära att klara 175 centimeter vil-

Nära. Alexander Woivalin var ytterst nära att slå sitt personliga rekord i höjd.

ket skulle ha inneburit nytt personligt rekord.

– Jag var väldigt sugen på pers, säger Woivalin.

– I det andra försöket var jag väldigt högt över men satte ner rumpan för tidigt, säger han om hur nära det var.

Till sist konstaterar ändå Woivalin att han nog kommer att vara nöjd med tävlingen då allt har fått sjunka

in, och att han nu siktar på att slå det personliga rekordet under Finlandssvenska eller Finska Mästerskapen senare i sommar.

Lehto segrare i kula

I herrarnas kula segrade **Ove Lehto** med resultatet 14.30. På andra plats kom **Carl-Johan Sommarström** som stötte 12.65.

I de sjuttonåriga flickor-

nas kultävling tävlade femtonåriga **Joanna Sundström** som hade målsättningen klar för sig.

– Jag vill komma upp till 10 meter, förklarar hon halvägs in i tävlingen.

– Men jag har bytt teknik så nu blir det två meter kortare, tillägger hon.

Sundström passade igår på att även tävla i spjut, en gren hon annars varken täv-

lar eller tränar i. Det är dock något av charmen med Distriktsmästerskapen att det dyker upp oväntade namn i de olika grenarnas resultat-listor.

MARTIN PORTIN
martin.portin@nyan.ax
tfn 528 462

Foto: JONAS EDSVIK
foto@nyan.ax

Kulmästare. I kultävlingen segrade Ove Lehto.

Tvåa. Carl-Johan Sommarström kom på andra plats i herrarnas kula.

Överlägsen. Mats Boman tog en överlägsen seger på 200 meter.

Kulgalen. Joanna Sommarström deltog i kula.

Sportens kom ihåg

■ **Lehlands jaktvårdsförening:** Träning på älgbanan tisdagar 18-20 och lördagar 10-11.30. Älgskytteprov onsdagar 18.00-20.00 och lördagar 12.00-16.00.

■ **Lumparlands och Lehlands jaktvårdsföreningar:** Jaktstig för

alla åländska jägare lördag 9.8 kl. 9.00 vid Furuborg i Lumparland.

■ **Ridsport:** 29-31 augusti är det Ålandsbanken Horse Show. Vi söker funktionärer, många flitiga medhjälpare behövs. Anmäl ditt intresse till info@alandsryttare.com.

■ **ÅBSK-agility:** 6 augusti 18.00 Agilitycup deltävling 6 på plan i Torp. Anmälningar och frågor till Ann-Sofie Gustafsson tel: 04573426722 e-post annsofie.g@aland.net Anmäl senast tisdag 5 augusti..

■ **ÅID-cykel:** Söndag 3

augusti, ÅM-50 km tempo, Godby-Geta-Godby Start 10.00. Samling på Mattssons parkering.

■ **ÅID-cykel:** Onsdag 6 augusti, träning, Vikingavallen, Jomala, start 19.00.

■ **ÅID-cykel:** Lördag 9 augusti, Fredsloppet 160 km/130 km/75 km, Godby, start 09.00 från parkeringen vid Godby simhall.

■ **ÅID-cykel:** Onsdag 13 augusti Kattbytempo 2,19 km, Hammarland, Kattby, start 19.00.

Salmén trea på SAS Masters Tour

GOLF. Anna-Karin Salmén nådde sin hittills största framgång som proffs när hon kom trea på SAS Masters Tour tävlingen på Smådalarö Golf i veckan. Stabilt spel utan större missar ledde fram till den delade tredjeplatsen. (mp)

82 minuter för ”Daja”

■ **FOTBOLL.** Daniel ”Daja” Sjölund spelade från start då hans Djurgårdens IF i torsdags mötte estniska FC Flora i UEFA-cupens första kvalomgång. Matchen som spelades i Tallin slutade 2-2 vilket innebar att Djurgården, efter att den första matchen slutat 1-1, gick vidare tack vare flera gjorda mål på bortaplan. ”Daja” spelade 82 minuter innan han byttes ut mot **Andrej Komac**.

I den andra kvalomgången möter Djurgården norska Rosenborg. (mp)

Haka och Honka vidare i UEFA-cupen

■ **FOTBOLL.** Både FC Haka och FC Honka tog sig vidare till UEFA-cupens andra kvalomgång. Det stod klart efter att den andra matchen i den första kvalomgången avgjordes i torsdags. FC Haka tog sig vidare genom att slå ut irländska Cork City medan FC Honka slog ut isländska IA Akranes. I nästa omgång möter Haka danska Brøndby medan Honka får ta sig an norska Viking. (mp)

Åländsk rekord av Adam Jansson

■ **SKYTTE.** Adam Jansson har skjutit nytt åländsk rekord på älg i klassen A 15. Det nya rekordet lyder 326 poäng och är en förbättring av det gamla rekordet med 115 poäng. (mp)

"Augustismällen"

Lördag 9.8 på Furuborg i Lumparland

Start kl 9.00

Anmälan på plats. Glatt humör, hagelgevär cal. 12 och vapenlicens medtages.

Startavgift: 20€/person, lagavgift + 10€/person. Ammunition ingår i startavgiften.

Klasser: dam, senior, junior samt 3-mannalag.

Fina priser i alla klasser! Servering! Bågskytte att prova på.

Arr.
Lumparlands jaktvårdsförening r.f.
Lehlands jaktvårdsförening r.f.

SUNES
Jakt & Frifrid

Norrugatan 1. tel. 15 150

LÄTT

3	2	1	6	5	4	9	8	7
8	4	7	3	9	1	6	2	5
5	6	9	2	8	7	1	4	3
2	1	3	8	6	5	7	9	4
9	8	5	7	4	2	3	6	1
4	7	6	9	1	3	2	5	8
7	3	8	4	2	9	5	1	6
1	9	4	5	7	6	8	3	2
6	5	2	1	3	8	4	7	9

MEDEL

1	7	2	5	3	8	4	6	9
8	6	3	9	4	1	5	2	7
9	4	5	6	7	2	3	8	1
7	2	9	8	1	3	6	4	5
6	5	8	4	9	7	2	1	3
4	3	1	2	5	6	7	9	8
2	1	6	3	8	5	9	7	4
3	8	4	7	2	9	1	5	6
5	9	7	1	6	4	8	3	2

SVÅR

5	7	6	4	8	1	3	2	9
1	9	4	2	3	5	7	8	6
3	8	2	9	6	7	1	5	4
4	2	8	5	1	6	9	3	7
6	1	9	7	2	3	5	4	8
7	5	3	8	4	9	2	6	1
8	6	5	1	7	2	4	9	3
2	4	7	3	9	8	6	1	5
9	3	1	6	5	4	8	7	2

TipsaSPORTENDygnet runt

Tel 0457 324 4444

ÖVRIGT

PB trädgård- städ och byggservice

2 händig finska kvinnor
(talar svenska) utför all slags
arbete till bra pris.

tel. Pirre +46 761688690
Brittan +46 704451515

Messa Nyan!
0457-323 4444

LEDIGA PLATSER

Saltviks kommun - en kommun med målsättningen att på ett möjligast rationellt och effektivt sätt producera en fungerande basservice av god kvalitet.

Vi söker en person som vill vikariera vår

EKONOMICHEF

under hennes tjänstledighet. Vikariatet gäller t o m den 1.10.2009. Tillträde enligt överenskommelse.

Ekonomichefen ansvarar för kommunens redovisnings-, ekonomi- och ADB-funktioner.

Kompetenskrav för tjänsten är redovisningsekonom/-merkonom eller annan för tjänsten lämplig utbildning. Erfarenhet av redovisning och av arbetsuppgifter i anslutning till kommunal ekonomi räknas som merit.

Tjänsteansökan med meritförteckning skall riktas till kommunstyrelsen i Saltvik och vara kommunen tillhanda **senast den fredagen den 15 augusti 2008 kl 16.00** under adress Saltviks kommun, Lillängs 14, Nääs, 22320 Ödkarby eller per e-post: info@saltvik.ax

Förfrågningar om tjänsten besvaras av ekonomichef Britt Lindström tel 489 021 eller kommundirektör Kerstin Alm, tel 489 020.

Saltvik den 1 augusti 2008

Kommunstyrelsen i Saltvik

LEDIGA PLATSER

FÖGLÖBUTIKEN AB

Föglöbutiken är en skärgårdsbutik med stor kundkrets, i synnerhet sommartid. Varusortimentet är brett och ekonomin är stadig.

Vi behöver kassapersonal till vår butik på Föglö omgående.

I arbetsuppgifterna ingår även beställning av varor, hyllplockning samt annat sedvanligt arbete som förekommer i en livsmedelsbutik. Vi har även en liten järnavdelning och bränsleförsäljning.

Vi behöver personal även till vår köttavdelning eftersom vår köttmästare går på halvpension. Kassavana är en fördel men inget krav.

Då vår bransch är kvinnodominerande ser vi gärna även manliga sökanden.

Skriftliga ansökningar lämnas per e-post eller per brev.

Ansökningarna senast 18.08.08 till

Föglöbutiken AB, K-Extra
Degerby
22710 Föglö
Raili Sergejeff, VD
018-500 57 eller e-post raili.sergejeff@k-extra.com

IFK Mariehamn mönstrar tre nya namn mot MyPa

Moses Reed är det senaste nyförvärvet

FOTBOLL. När IFK Mariehamn i våras mötte MyPa på bortaplan i Anjalakoski fick laget med sig tre poäng hem.

– Vi var stabila då, hoppas vi kan vara det nu också, säger IFK Mariehamns tränare Pekka Lyyski inför söndagens returmöte.

Trots att IFK Mariehamn inte har vunnit en match på sina tio senaste försök i Tipsligan är lagets tränare Pekka Lyyski optimistisk inför söndagens hemmamöte med MyPa. Förklaringen är att IFK:s spelarbrist, som främst orsakats av skador, börjar lättas.

– Nu börjar det likna fotboll. Man kan planera lite, säger Lyyski.

Jämfört med IFK:s senaste match mot HJK, kan Lyyski räkna med fyra nya namn när han lägger upp strategin inför söndagens match.

Samuel Barlay är tillbaka från avstängning medan nyförvärven **August Bergman** och **Akseli Pelvas** blir spelklara nu då transferfönstret har öppnats. Under fredagen blev det dessutom klart att **Moses Reed**, som tränat med laget under veckan, lånas av allsvenska Örebro SK.

– Det medför en viss konkurrens som jag anser att är nödvändig, säger Lyyski om tillskotten.

Lyyski väntar sig ändå ingen lätt match på söndag.

– Vi måste spela på vår övre

Kompakt. IFK Mariehamn måste enligt lagets tränare Pekka Lyyski spela ett kompakt försvarsspel i söndagens möte med MyPa. Bilden är från vårens möte lagen emellan.

Arkivfoto: RAIMO POUTANEN

gräns för att vinna mot lag som MyPa.

IFK:s tränare beskriver MyPa som ett lag med ett bra grundspel som dock inte saknar svaga punkter.

– Honka hittade dem i senaste matchen, så kanske vi också hittar dem, säger Lyyski om motståndarnas brister.

I sin senaste match led MyPa en förlust mot FC

Honka vilket innebar att Anjalakoskilagets svit på elva matcher utan förlust bröts. I nuläget parkerar söndagens motståndare sig på tredje plats i tabellen. Laget har vunnit sju matcher, spelat oavgjort fyra gånger och förlorat endast tre matcher. En av förlusterna kom i vårens möte mot IFK Mariehamn och Lyyski hoppas att den

matchutgången upprepar sig på söndag.

– Vi var stabila då, hoppas vi kan vara det nu också, säger han.

Matchen mellan IFK Mariehamn och MyPa spelas på Wiklöf Holding Arena och startar klockan 18.30.

MARTIN PORTIN
martin.portin@nyan.ax
tfn 528 462

IFK Mariehamn - MyPa
Wiklöf Holding Arena, söndag, 18.30.

Senaste laguppställning: Överström-Rikama, Arajuuri, Lyyski, Hansell-Wirtanen, Niskala, Björk, Eagers, Wiklöf-Carlsson.

Skador: Daniel Norrmén, Peter Blomberg, Johan Carlsson, Wilis Ochieng, Travis Binnion, Andreas Friman.

Form: IFK Mariehamn segerlösa svit är nu uppe i tio matcher. MyPa förlorade i förra omgången för första gången på tolv matcher.

Utopstecken: Tre nya spelare är spelklara för IFK Mariehamns del: August Bergman, Akseli Pelvas och Moses Reed.

Revanschsuget Åland United tar emot PuiU

FOTBOLL. Efter bara en ihopsamlad poäng på de fyra senaste matcherna är det ett revanschsuget Åland United som idag tar emot seriefyran PuiU på hemmaplan. Assisterande tränare Urban "Ubbe" Truedsson väntar sig dock en tuff match.

– De är ett av de tre bästa lagen i serien.

Det är tillbaka till grunderna som gäller för Åland Uniteds del när laget idag tar emot PuiU på Bengtsböle.

– Vi har pratat om att hitta tillbaka till basic, till ett lite enklare spel och att tajta till försvaret, säger lagets assisterande tränare Urban Truedsson.

I praktiken innebär det att publiken lär få se ett lite rakare spel än i de senaste matcherna från det åländska lagets sida.

På tal om de senaste matcherna är slutet på Åland Uniteds resultatrad ingen munter läsning. I de senaste fyra matcherna har laget bara lyckats ta en poäng. Någon exakt förklaring till formsvackan har Truedsson inte.

– Det är såpass jämt att om man inte är på tårna, inte tränar

bra, inte gör jobbet så börjar bollarna gå utanför.

Truedsson väntar sig inte heller att dagens match blir lätt.

– De är ett av de tre bästa lagen i serien.

Ordinarie lag

Resultaten i de senaste matcherna har enligt Truedsson satt sina spår i Åland Uniteds trupp.

– Det är klart att en viss form av osäkerhet smyger sig in.

Samtidigt menar Åland Uniteds assisterande tränare att den skrala poängutdelningen även taggat laget.

– Det finns mycket revanschlusta och vilja att vinna i truppen.

Till matchen mot PuiU kommer Åland United att kunna mönstra en i stort sett ordinarie trupp. Några spelare dras med småskavanker som gör att deras medverkan inte är helt säker, berättar Truedsson, som hoppas att publiken hittar ut till Bengtsböle idag för att stötta Åland United.

Matchen mellan Åland United och PuiU startar klockan 17.00.

MARTIN PORTIN
martin.portin@nyan.ax

Målet. Det är hit, det vill säga till motståndarnas mål, som Åland United måste hitta i dagens match mot PuiU.

Arkivfoto: ANDREAS DIENERT

Bengtsböle, 17.00, idag.
Åland United - PuiU
Senaste laguppställning: Karström-Bilecky, Andersson, Kohvakka, Karring-Liljegren, Robison, Holmberg-Danielsson, Björkvall, Mörn.
Skador: Några spelare dras med småskavanker som gör deras medverkan osäker, annars ordinarie trupp.

Form: Åland United har bara tagit en poäng på de fyra senaste matcherna. PuiU knep i sin senaste match en poäng mot seriesuveränen FC Honka.
Utopstecken: Björkvall Rebecca och Robison Rebecca leder Åland Uniteds interna skytteliga med fem mål var.

TV-programmet

10.15–11.15 Boli-bompa [3411802]
10.15 Franklin [8207734] **10.35**
Fåret Shaun [3311314] **10.45**
Vi på Saltkråkan (R) [4151463]
11.10 Storasyster och lillebror [8105024]
11.15 Sagoträdet (R) [3429685]
11.30 Pi (R) [2210043]
11.45 Unna Junná (R) [3400550]
12.00 Karamelli (R) [8869]
12.30–12.50 Fieteri (R) [14463]
13.00 Musik är livet (R) [2289]
Isländskt musikreportage från 2007. Del 2 av 2.
13.30 Vägen till OS (R) [75647]
14.30 Uppdrag granskning – sommarspecial (R) [79463]
15.30 Tre kärlekar (R) [22531]
16.30 Allsång på Skansen (R) [33647]
Musikunderhållning. Även 4/8.
17.30 Minnen av Vatten och Papper [95289] Konsert. Även 5/8.
19.00 Bolibompa [6208]
19.00 Lenny och Knirp [75043]
19.05 Disneydags (R) [392668]
20.00 Barnen på Luna (R) [21]
Svensk äventyrsserie. Del 5 av 8. Barnen njuter av ett underbart sommarlov men många faror lurar på havet.
20.30 Rapport [21260]
20.45 Sportnytt [1936005]
21.00 Minnenas television [87444]
”Här är Lasse” från 1988. Programvärden Lasse Holmqvist har som huvudgäst en Lars-Gunnar Björklund i högform. Även 8/8.
22.00 Kriminaljouren [57043]
Tysk kriminalserie från 2007. Del 8 av 11.
22.45 Guld – till vilket pris? [4832227]
Sportdokumentär. OS i Peking förväntas bli en propaganda-föreställning. De kinesiska idrottarna måste lyckas. Även 3/8, 8/8.
23.45 Friidrott [1710685]
0.05 Rapport [8701135]
0.10 Motorsport [8171661]
1.10 Den galna jakten på ringen **FILM** [4179680] Amerikansk komedi från 2001. I rollerna: Martin Lawrence, Danny DeVito.
2.45 Rose och Maloney (R) [8557154]
3.30–9.30 SVT24 [17457512]

14.20 Brando (R) [66188531]
Amerikansk dokumentär.
16.55 Bergen-Kirkenes t/r (R) [2246579]
17.25 Söderläge (R) [42043]
17.55 Gud välsigne de skånska betfälten (R) [5806956]
18.55 Helgälsringning [3221579]
Helgälsringning från en roddbåt. Biskop Martin Lönebo rör tillsammans med biologen Stefan Edman ut på klimathavet, för att ta tempen på moder jord.
19.00 Rapport [15173]
19.15 Den starka viljan (R) [6317918]
Italienskt drama. Del 2 av 2.
20.50 Finns i sjön (R) [2395685]
Finsk kortfilm från 2006 av Maarit Lalli. Mister du en, står dig tusen åter.
21.00 Carnivåle [97260]
Amerikansk dramaserie från 2003. Del 4 av 12. En sandstorm lamslår karnevalen. Lodz lockar med sig Ben ut i öknen. Även 3/8.
21.45 Den store Zambini (R) [5851289]
Spansk kortfilm från 2005 av Igor Legarreta. Det kan vara pinsamt att ha en pappa som är kortare än alla andras – även om han är cirkusartist.
22.00 Rapport [67647]
22.05 Hawaii, Oslo [4937005] **FILM** Norskt-danskt-svenskt drama från 2004. Fem historier om kärlek som flyter in i varandra och slutar i samma gatukorsning i Grünerløkka på årets varmaste dag. I rollerna: Trond Espen Seim, Jan Gunnar Røise, Aksel Hennie. Regi: Erik Poppe.
0.05 Paul Potts - från telefonförsäljare till världsstjärna [26593]
Danskt reportage från 2007. Han slog igenom med dunder och brak i tv-programmet ”Britain’s Got Talent” 2007 och blev bokstavligen världsstjärna över en natt.
0.35 Höök (R) [4406338]
1.35 Flight of the Conchords (R) [8951154] Del 7 av 12. Bret och Jemaine blir utsatta för rasism. Även 3/8.
2.00–2.25 Sugar rush (R) [8762970]
Del 8 av 10.

7.30 Mr Music [9562666] **FILM** Amerikansk komedi från 1998.
I-rollerna: Mick Fleetwood, Jonathan Tucker.
9.10 Femlingarna Chase [4056840]
9.35 Ska du säga [4047192]
10.00 Ska du säga [615181]
10.30 Scrubs (R) [7661005]
10.55 Scrubs (R) [7123024]
11.25 2 1/2 män (R) [4708050]
11.55 2 1/2 män (R) [8854735]
12.25 All of us [470043]
12.55 All of us [828666]
13.25 Momento [8942918]
13.50 Surrender Dorothy [9235444] **FILM** Amerikanskt drama från 2006. I-rollerna: Diane Keaton, Tom Everett Scott.
15.30 I nöd och lust [437208]
16.00 Fab 5 [861376]
17.00 Project runway (R) [870024]
18.00 Supersize vs super-skinny (R) [874840] Brittisk realityserie från 2008. Super-smala Louise väger bara 38 kilo och byter diet med tungvikta-ren Desroy som väger hela 177!
19.00 Pussycat Dolls 2 (R) [617482]
20.00 Extreme home makeover (R) [613666] Amerikansk inredningsserie från 2007. Familjen Swenson-Lee får ett nytt hem på sju dagar.
21.00 Sing a long [246918]
Svenskt underhållningsprogram från 2007. Gäster: Hanna Hedlund, Chris Lindh, Linus Wahlgren, Kim Sulocki.
22.00 For richer or poorer [2737314] **FILM** Amerikansk dramakomedi från 1997. En fastighets-skojare och hans fru tvingas fly från skattemyndigheterna och hamnar hos amishfolket. I-rollerna: Tim Allen, Michael Angarano, Kirstie Alley. Regi: Bryan Spicer.
0.20 Saving Grace [7176796]
1.15 Cry-Baby [4776425] **FILM** Amerikansk musikkomedi från 1990. I rollerna: Johnny Depp, Amy Locane.
2.45 Dödlig fälla [88993338] **FILM** Amerikansk thriller från 1997. I-rollerna: Aidan Quinn, Donald Sutherland.
4.50–5.40 Fab 5 [3436338]

5.35 Lättlagat (R) [2176579]
6.55 Barnprogram [17252598]
6.55 Koalabröderna [8964463]
7.05 Koalabröderna [3878111]
7.15 Boblins [3433579] **7.25**
Boblins [3422463] **7.35** Elias – den lilla räddningsbåten [6584821] **7.50** Dora utforska-ren [8611395] **8.15** Teletub-bies [5710208] **8.40** Postis Per [5703043] **8.55** Svamp-Bob Fyrkant [3528208] **9.10** Svamp-Bob Fyrkant [1546840] **9.20**
Nema problema [5775260] **9.35**
Yu-Gi-Oh GX [4045734]
9.59–12.30 Nyhetsmorgon lördag [470022647]
13.40 CBS 60 minutes [2021395]
14.45 Vingården (R) [4922208]
15.00 Tipslördag [89982918]
16.50 Fotboll: Göteborg–Malmö [7917024] **17.55** Tip-slördag [1096276] **18.00** Fot-boll [872482] **19.00** Tipslördag [476598]
19.50 Keno [2968173]
20.00 Nyheterna [420463]
20.25 Vädret [7604314]
20.30 I en annan del av Köping (R) [263550] Svensk dokumen-tärserie från 2008. Del 4 av 6.
21.00 Sommarkrysset – med Lottodragningen [2395163]
22.15 Bandidas [8454482] **FILM** Amerikansk action från 2006. I rollerna: Penélope Cruz, Salma Hayek, Steve Zahn. Regi: Joachim Roenning, Espen Sandberg.
23.00 Nyheterna och vädret [874395]
23.15 Bandidas, forts [7177550] **FILM** Amerikansk action från 2006. I-rollerna: Penélope Cruz, Salma Hayek.
0.25 Magdalenasysterarna [2609512] **FILM** Brittiskt drama från 2002. I rollerna: Geraldine McEwan, Anne-Marie Duff.
2.45 Ombytta roller [88984680] **FILM** Amerikansk komedi från 1983. I rollerna: Dan Ay-kroyd, Eddie Murphy.
5.00–7.00 Little voice [1824777] **FILM** Brittiskt drama från 1998. I rollerna: Brenda Bleth-hyn, Jane Horrocks

17.15 Strull!
Inre skönhet. Erkki ska på kändisbegravning. Och Ale har kanske hittat ”sin grej”.
I rollerna: Maria Sid, Sixten Lundberg, Göran Forsmark, Pia Runnacko.
17.45 Lunas finurliga plan
18.10 Vi tittar på fiskar
18.15 Tv-nytt
18.25 Sportnytt
18.30 Nikolaj och Julie
Del 12 av 22. Julie är fortfarande på sjukhuset. Nikolaj tänker fira julen med Emma och föräldrarna men råkar i gräl med sin pappa.
19.10 Fyren: Bogskär
Bogskär har blivit tilltufsats av isar, stormar, granater och eldsvådor. Här luktar det fortfarande brandrök. Redaktörer: Tom Backmannson.
19.20 Europas kuster från ovan
Klippiga kusten.
19.30 Laura Trenter presenterar: Det brinner! (R)
Del 2 av 3. När den öde ladan brinner drabbas tolvåriga Frida av skuldkänslor.
20.00 Tv-nytt
20.10 Sportnytt
20.20 Strömsö mat med Michael och Matias (R)
Matlagningsprogram. Del 10 av 10. Magi och skaldjur står på meny.
20.50 Thalias irrfärder
Ett program om teaterhis-toria, del 2 av 3. Teaterns tjänare. Redaktörer: Eva Kela och Anna Blom.
21.20 Marinadmästaren **FILM** Dansk komedi från 2003. Svend och Bjarne tröttnar på att bli hunsade som anställda hos den lokala slaktaren. De öppnar eget, men kunderna uteblir till en början... tills Svend kommer på ett alldeles speciellt marineringsrecept för kött! I rollerna: Line Kruse, Nikolaj Lie Kaas, Mads Mikkelsen. Regi: Anders Thomas Jensen.
22.55–23.20 Ingenting är heligt (R) Sista delen. En satirisk stuntshow som inte räds något alls. Aktörer: Charles Firth, Andrew Hansen m.fl.

ÅLANDS RADIO 91.3 MHZ
9.00 Kulturen. Repris av månda-gens, tisdagens och onsdagens Kul-turen. **9.45** Musik. **10.00** Sommar-prat. Med Olle Sjöstrand. Repris från måndag. **11.30** Sommarprat. Med Soffi Wetterhoff. Repris från tisdag. **13.00** Veckans gäst. Programledare Alfons Röblom. Repris från fredag. **14.00** Sommarprat. Med Lasse Wiklöf. Repris från onsdag. **15.30** Djur och natur. Repris från onsdag. **16.30– 19.00** Musik.

ÖVRIGA VÄDERRAPPORTER

Radio Vega
06.00 (inkl sjö)
07.00
08.00 (inkl sjö)
10.00
12.45 (inkl sjö)
16.00 (inkl sjö)
17.00
19.05 (inkl sjö)
22.05 (inkl sjö)

Sveriges P1
06:55 (inkl sjö)
07.55
08.55 (inkl sjö)
13.54 (inkl sjö)
16.55 Sjöväder
22.50 (inkl sjö)

Sändningarna startar igen måndag 18 augusti!

8.00 Tv-nyheter [81482]
8.05 Kejsar Hirohito [1992111]
9.00 Tv-nyheter [37647]
9.05 En bit av himlen (R) [9977289]
10.00 Tv-nyheter [50598]
10.05 Alla för Puumala [2780463]
10.50 Runt Ladoga: Kexholm [3301937]
11.00 Tv-nyheter [87163]
11.05 Tillbaka till Aidensfield [3185550]
11.52 Mer än ett keldjur: Agi-lity [207333869]
12.00 Än flödar vinet [3937]
12.30 10 barndomsböcker [9956]
12.59 Ronja Rövardotter [496921869] **FILM** Svensk film från 1984. Astrid Lindgrens berättelse om rövarhövdingens dotter Ronja, om vänskap som vinner över allt. Regi: Tage Danielsson.
15.00 Tv-nyheter [62753]
15.05 Nyheter på teckenspråk [6305289]
15.10 Bramwell – en kvinnlig kirurgs läroår (R) [1989647]
Eleanors fars romans blir all-varligare, men han får överras-kande en svår rival.

16.05 Prisma: Vad av-slöjar våra gener? [4887802] **TV 1**
17.00 Tv-nyheter [94314]
17.08 Droppen [307815734]
17.12 Tillbaka till Aidensfield [200744127]
18.00 Tv-nyheter och väder [44460]
18.10 Sportrutan [7249753]
18.15 Finländsk antikrunda [85173]
18.45 Den vida naturen: Vår planet jorden [6780463]
Del 9 av 11. Kustvatten.
19.35 Team Pullman [8735111]
20.30 Tv-nyheter och väder [56956]
20.45 Lotto [5109005]
20.50 Sportrutan [486918]
21.15 Alla för Puumala [464376]
22.00 Madame Bovary (R) [96043] Del 2.
22.51 Klöver dam [100666192]
23.15 Monk [882444]
23.55 En fascinerande värld: Egyptens upptäckare [144163]
0.45 Euronews [4500661]
1.00 Uutisikkuna [24426425]
4.00–8.00 Uutisikkuna [78535154]

6.00 Dolt ord [16444]
7.00 Tellus-frågesport [4974840]
7.45 Lilla tvåan [6456598]
7.48 Urpo och Turpo [303827444]
7.56 Tohelo och Torvelo [106445482]
8.00 Det var en gång tre: små grisar [68043]
8.07 Musse Piggs klubbhus: Plutos boll [209441395]
8.31 Den magiska karusellen [105893192]
8.46 Männallen [109661192]
9.00 Galaxen [22227]
9.01 Planet Grabo [100026043]
9.15 Det förtrollade trädet [5069395]
9.45 Seriestart: Hemska Henry [9403208]
10.00 Gänget och jag [9005]
10.27 Svängiga djur [202825579]
10.30 Fatta micken [6006260]
11.20 Spelnytt [6644289]
11.50 Nyheter
13.10 Rätt och galet [6673537] **FILM** Amerikansk komedifilm från 1997.
14.45 Stötfångaren [725840]
15.15 Vrakletarna [6510208]
15.45 Harry och pappa i köket [6591173]
16.15 Danmarks vilda djur

[939005] **TV 2**
16.30 Finlands starkaste [21537]
17.30 V75-travet [4376]
18.00 Hovimäki (R) [16260]
18.50 Tv-nyheter [1822956]
19.00 Sportrutan [22463]
19.05 Tvåans sommarväder [6964463]
19.10 Det gick mig i blodet [3749482] **FILM** Finsk film från 1956.
20.50 Kriminalaren [4404260]
21.50 Tv-nyheter, väder och sport [8951531]
22.05 Hero [5823258] **FILM** Kinesisk historisk även-tyrsfilm från 2002.
23.40 Alltid i tankarna [1724647]
0.05 OK – oikea kysymys tv-peli [7302593]
1.00 Dolt ord [8426574]
2.00 Tellus-frågesport [3834951]
3.00 Dolt ord [3845067]
4.00 Sudoku [3854715]
5.00–6.00 Frågespel [3825203]

6.00 Den rätta [56412482]
9.00 Pokémon [757869]
Ash drömmer om att bli Battle Frontier-mästare och möter nya utmaningar med sin vän Pika-chu. Japansk animation med finskt tal.
9.25 Disneys Tarzan [9030918]
9.50 Motorcykelmössen [6105227]
10.15 Motorcykelmössen [7953821]
10.40 Yugioh! [8466734]
11.05 Vad ska vi äta idag? [8539005]
11.10 Rally-VM [2438005]
11.30 Rally-VM [780937]
12.30 Golf Today [795734]
13.00 Word Puzzle [720840]
13.35 Scooby-Doo och hemligheternas ö [6707024]
15.15 Beach Volley [7056395]
15.45 Rally-VM [4522598]
16.00 Rally-VM [127444]
17.00 MTV3.doc: Antiikin olympialaiset [136192]
18.00 Formel 1: Tidsträning [147208]
Ungern.
19.00 Sjuans nyheter [178598]
19.10 Resultatrutan [4998734]
19.15 Formel 1: Extra [1482314]

19.30 Rally-VM [549482] **TV 3**
20.00 Columbo [4714145]
21.05 Överlevarna [8056260]
Klar för start. Amerikansk äventyrsserie där 19 deltagare åker till exotiska Fiji där de ska överleva i 39 dagar och tävlar om en miljon dollar. Programle-dare är Jeff Probst.
22.00 Tians nyheter [530314]
22.10 Resultatrutan [8816734]
22.20 Formel 1: Extra [6630734]
22.25 Lotto, Joker och Keno [6637647]
22.30 Kill Bill: Vol. 2 [7078260] **FILM** Amerikansk film från 2003. I-rollerna: Uma Thurman, Lucy Liu, Vivica A Fox. Regi: Quentin Tarantino.
1.00 Formel 1: Tidsträning [1014512]
1.30 Surface [5444864]
Amerikansk scifiserie. Tsu-nami. En ny ras har upptäckts, men ingen vet att världens öde står på spel.
2.30 Vinstpotten late night [4846357]
3.45–6.00 Den rätta [75709319]

Nyankortsvinnare:

Marita Koskinen
Kastelholm
Vinner en Casinoolott. Vinsten skickas på posten.

debatt

”

Tror någon på allvar att moms-sänkningen på mat kommer konsumenterna till del?

MESS FRÅN TVIVLARE

Varför inte läkarintyg?

■**Har ÅHS faktiskt ingen läkare som kan skriva ett läkarintyg för körkortet?**
Och varje gång man vill boka en tid till nån läkare på hälsocentralen så måste man bli arg innan man får en tid.
Skattebetalare

Tf ledande läkare **Mogens Lindén** på ÅHS säger att i tider av läkarbrist prioriteras sjuka patienter.
– Eftersom det har rått konstant läkarbrist de senaste åren hänvisas de som vill ha friskhetsintyg och intyg för körkort till den privata sektorn.
Vad gäller tidsbokningen säger Lindén att akut sjuka alltid tas emot samma dag. Det finns jourtider på dagen samt en öppen mottagning, där alla med nummerlapp tas emot. Där kan man ibland tvingas vänta någon timme, men jämfört med situationen i regionerna runt Åland så har vi det inte illa, anser Lindén.
– Vid tidsbeställning när det inte handlar om akuta sjukdomar gör våra sköterskor sitt bästa för att prioritera. Väntetiden för icke akut sjuka är 2 till 6 veckor, säger Lindén.

Red.

Prioriteras. På grund av ÅHS konstanta läkarbrist går det inte att få läkarintyg för körkort på hälsocentralen. Sjuka patienter och i Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA.

Hallå där...

Hallå där, Juanita Fagerholm-Urch som säljer grejer nästa veckoslut.

Ska ni också ha loppis?

– Ja, vi gör som alla andra och håller loppis. Ibland måste man stanna upp i livet och rensa ut en del av det som man samlat på sig i skåp och lådor. Inför förestående flyttning har man en utmärkt chans att lätta på packningen om det finns någon som är intresserad av ens grejer för en billig penning. Det finns litet möbler, porslin, böcker och tavlor.

Ska ni flytta?

– Småningom. Det är inte bestämt när, men min man **Mikael Urch** fyller 65 år nästa år och småningom är det dags för honom att gå i pension från tjänsten som kyrkoherde i Finström-Geta församling..

Vart flyttar ni?

– Vi har redan ett eget hus i Vårdö Listersby, jag är redan skriven där. Det är dit vi flyttar. Vi har dessutom ett torp i Sund Tranvik.
Juanita Fagerholm-Urch är kyrkoherde i Sund-Vårdö församling.

Har detta något att göra med de olika diskussionerna om rutinerna kring kollekten och annat inom församlingen?
– Nej, inte alls. Det är med ålderns rätt han drar sig tillbaka.

Finströms prästgård brukar kallas Åland största – hur stor är den?

– Vi vet inte säkert. Antagligen över 300 kvadratmeter. Vi har bott här i 15 år.

Är du en pryläskare?

– Jo, det erkänner jag. Jag har farit runt på auktioner genom åren och fyndat och det har samlat på sig massor. Så alla får komma till Finströms prästgård i Pål-sböle fredagen den 8 augusti klockan15.00 till 20.00 och lördagen den 9 augusti klockan12.00 till 16.00. Försäljningen sker i garaget.

KIKI ALBERIUS-FORSMAN
kiki@nyan.ax
tfn 528 451

Messa Nyan!

0457-323 4444

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ ■ Guldbrun <3 är ett troll! **050.**

■ ■ Borde inte alla som har Gölby- och Getasnipor starta en egen "klubb"? Dags att ta vara på dom som finns kvar. De är ju också ålandsbyggen. Hur många finns det mån tro? Finns det intresserade? Träff på Wirrans i Godby torsdag 7.8 kl 19? **0457.**

■ ■ Man blir trött på kulturarv hit och dit. Det är väl bättre att vårda vår planet. 15 miljarder år av utveckling åt fanders. Då är det skit samma med gamla ruckel. **0457.**

■ ■ Hallå ni som gnäller på sandblåstringsljudet, först flistugan sedan Algots varv nu landskapets verkstad/-kajen. Behåll jobben på Åland sade någon? **040**

■ ■ Strömvabrott i sommarhettan! Vad var det för tövel den här gången då! **0457**
Åskväder i Sverige, se gårdagens tidning! Red

■ ■ Xit hit å allt annat dit . Har aldrig varken sett eller hört såna gnällspikar nån annanstans. Vad tror ni egentligen om er själva ? lcke och aldrig ålänning! **050**

■ ■ Till " Kurre i Jurmo", sopa rent vid din egen trappa! Postisarna i Brändö ställer upp och kör post när det behövs även på semestern. En som är trött på allt gnäll. **040**

■ ■ Än en gång blev kvällssömn förstörd,tack vare allsången i badhusparken. Gammal o trött! **0457**

■ ■ När ska ÅHS börja med arbetstidsbanken som är lovat sedan länge? Undrar **Anställd**

■ ■ Och så blev vi snuvade på rallyn också. Vad blir nästa? **0457**

■ ■ Vad tycker brandmyndigheterna om att det finns barnvagnar och annat skräp i trapphus? Det brinner bra! På andra orter än på Åland får man inte ha någon-ting alls i trapphus p.g.a brandrisk. Trapphus är väl inget förråd eller hur Alan-diabolaget? **0457**

■ ■ Gonzo. Eftersom du vet vem jag är, kan väl du ta kontakt. Hälsn. **Opeln**

■ ■ Varför bygger butiker och banker om sina lokaliteter just när kunderna börjat känna sig hemma? **0457**

■ ■ Två kaninhanar bortskänkes till BÄSTA tänkbara hem. Ring för mer info. **04573613626**

■ ■ Är ju våldans trevligt alla dessa av- och påslag i elnätet. Transienterna tog slut på mitt modem! Vem ersätter sånt!? **040**

■ ■ Tack Roffe och Leifén för hjälpen med kylskåpet. **"Store-brorsan" Lennart**

■ ■ De som har allra lägst inkomst drar ingen nytta alls av regeringens sänkning av inkomst-skatten. - åt en som har skall varda givet. **040**

■ ■ Svårt att svara när man är borta flera dar. Reder gärna upp oredan efter mig o. dig. Men inte med text med alla dess missförstånd. **Bara mellan 4 ögon**

■ ■ Kan också berätta om nätter om dagar... **"Måndags"**

■ ■ Tror någon på allvar att momssänkningen på mat kommer konsumenterna till del? **Tvivelare**

möta igen mina idoler om 20-25 år, fråga dem: hur är ni, är det nu? Har ni blivit gamla, ni med, hade ni inte läst min blogg. **Xeres**

■ ■ Mycket mer än folkmusik. Siv E har också spelat klassisk kammarmusik och undervisat i bl.a. musikteori och musikhistoria. Mångsidighet är hennes styrka. **Också musikvän**

■ ■ Fredagens tidning finns ingen info om bio i gamlan. Varför? Dåligt nu när de bytt film och allt. I nyan finns det även en annons. Är det för att de inte annonserar i gamlan som de inte har info. Det finns många som har bara gamlan. De kanske också vill gå på bio. Tack Landell med kompanjoner att vi har fått bio igen på Åland. Visst är det annat att se en film på bio än hemma i soffan. **040**

■ ■ Åländska restauranger och deras förbannande griffeltavlor... **0457**

■ ■ Åländska stugbyar borde få kvalitetsstandard. Många stugor är från förra generationen och håller låg eller ingen standard alls. Det ska inte turisterna behöva få som en otrevlig överraskning. Det har turiståland inte råd med i jämförelse med sina konkurrenter. **0400**

■ ■ 1 år idag älskling, J <3 A för alltid! **0457**

■ ■ Åländsk sommarbrun singelkille, jag vill spy på dig. **.iuz**

■ ■ Har Mise fått in tillräckligt med pengar för att ta semester? Rötmanad och sopstationerna är överfulla.Är det detta vi betalar för? **040**

■ ■ Tag ner skylten på Gottby

Livs, cykelturister och turistbussar stannar och rycker i dörren, är detta turiståland? **"?"**

■ ■ Bara jag som tycker att André Lybeck liknar på Bill Kaulitz??? Båda är så snygga! **Tokio hotel fan**

■ ■ Har någon sett min tre månader gamla katt Girlie som försvann från sitt hem i Södersunda under tisdagen. Hon är gråspräcklig förutom ett ben som är ljusbrunt/ vitt. Ring mig **04573858789**, om du sett min lilla baby.

■ ■ Tack Jocke! Kram tillbaka! **040**

■ ■ Briljant av Nyan att låta Doris tipsa om nöjen. **Karl-Arne**

■ ■ Hur kommer det sig att knipan bara kan hålla turlistan när Stig + bröderna Johansson är på jobb? Det är ju sanslöst hur dåligt Föglötrafiken (Knipan!)sköts nu! **040.**

NYANS ROS

...till **Lasse** och **Eva Häggblom** som tack för hjälpen i tisdags. Fam. Pentinsaari.

...och ett varmt tack till den **vänliga kvinnan** vid hamnen på Öra, som skänkte 20 cent till en joggare med trängande behov!

...till **veterinär Lehtinen**, de två **poliserna**, **ECK brandkår**, samt **låsmeden från Ålands lås** för deras underbara insats som de gjorde för vår katt som varit instängd i elva dygn. Rosorna kommer från "Missa" och hennes matte.

”Om världens ledare inte skärper sig och börjar samarbeta om frihandeln kommer världen att fortsätta vara fattigare än nödvändigt.

EXPRESSEN OM DEN KOLLAPSADE DOHARUNDAN

ledare

Harriet Tuominen
Epost: harriet.tuominen@nyan.ax
Telefon: 528 464

Othydligt Sara Othman

Starka bubblor och rubbade cirklar

Ibland kan bättre faktiskt vara sämre, om ni förstår vad jag menar. I alla fall om man inte är så bra på det här med att rubba sina cirklar. Som när jag träffade A till exempel. För det första hade jag inte tänkt träffa någon alls. Jag hade en Plan. Som att försöka pressa in en stor fyrkant i den största cirkeln. För det andra var han för snygg och snäll för att dessutom vara smart. Så jag gjorde förstås det enda vettiga – väntade tålmodigt på att bubblan skulle spricka och vände på varje liten sten för att hitta Problemet. Det lyckades kanske inte sådär väldigt bra.

Till Åland kom jag med samma inställning. Mina cirklar fanns på annat håll. Åland skulle bara vara en liten extra figur vid sidan om. En söt autonom prick på lagom avstånd från det stora. Och som med A tyckte jag Å verkade lite för bra. ”När det är för fint måste det vara något man missat” – Othmansk version av jantelagen (något alla österbottningar måste ha för att inte riskera att livet blir för lätt och trevligt).

Sedan mitten av maj har jag därför med stor iver väntat på att fasaden ska rämna. Kan bara konstatera att jag misslyckats ganska rejält på den punkten också. Vad jag riktigt tänkte mig att det skulle vara, som skulle kunna göra allt det gröna, allt det röda och vita och det stora blåa mindre perfekt vet jag faktiskt inte. Och jag har väl försökt med det mesta. Skojarpriser, litenhet, turister, gnällig språkkonservatism. Nä. För det första är ålänningar faktiskt oftast så trevliga som det påstås, men framförallt försvinner ändå allt sånt ut i bakgrunden när man sitter uppe på utsiktsplatsen och tittar ut över den glittrande fjärden.

Medan A-bubblan med tiden hunnit stelna till ett hårt material som kräver (ja jag vet inte vad) för att spricka, ligger Å-bubblan ännu i kategorin sommarförälskelser. Och sommarförälskelser hör förstås ihop med sommaren själv. Med solen, den varma vinden och känslan av att allt är inne i någon sorts paus, mellan livet och livet. Sommarförälskelser är också, eftersom de per definition är lite överkliga, ofta sådana att de sällan blir provade av resten av året, av vardagen. Så vi får se. Nu är den här pausen slut. Men till skillnad från andra föremål för säsongsbunden kärlek räknar jag med att åtminstone det gröna, det röda och vita och det stora blåa finns kvar när och om jag kommer tillbaka. Väntar på mig här medan livet, gradun och vardagen sliter åt andra håll.

Tack för en mest bara jätteskön sommar. Får jag komma tillbaka lovar jag hålla in med pinsamma metaforer i framtida spalter.

Blir maten billigare eller bara mindre dyr?

Vårt sitt pris? Antagligen, men vilket? Hur mycket får vi betala för maten när momsen sänks. Får konsumenterna del av hela sänkningen eller stannar en del på vägen? Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

Om ett drygt år sänks momsen på mat. Det betyder att maträkningen borde sjunka med över 4 procent. Men rätt många verkar tvivla på att det blir så mycket. Det finns ju mellanhänder.

Momsen på mat är i dag 17 procent. På hösten nästa år sänks den till 12 procent. Eftersom det här är litet baklängesräkning så blir sänkningen inte 5 procent, men över 4. Om vi i dag handlar mat för 50 euro så ingår i den summan 17 procent moms. Det finns alltså ett pris på maten och det priset höjt med 17 procent blir 50 euro. Priset kan man räkna ut, det är 42,74 euro. Om man istället lägger på bara 12 procent moms så får vi en slutsumma på 47,88 euro. Vårt matinköp har blivit 2,13 euro billigare.

Momssänkningen diskuterades redan i samband med regeringsförhandlingarna i fjol på våren. En opinionsmätning visade att hela 85 procent av finländarna ville ha den. Det mest förvånande med mätningen var nog att så pass många tvekade eller sade nej till sänkta priser. Men visst kan man med fog ställa frågan hur mycket av sänkningen som kommer konsumenterna till del. Centern lovade i regeringsförhandlingarna att det blir 80 procent minst. Men eftersom det uttryckligen är vi konsumenter som betalar momsen så borde hela sänkningen stanna hos oss. Inte bara 80 procent.

Det här med moms är litet invecklat, men går i stort sett till så att potatisodlaren betalar moms på gödsel och annat som han köper in. Det får han dra av, men lägger istället på 17 procent när han säljer sin potatis. Butiken som köper

in potatisen får dra av momsen, men lägger på sitt slutpris på 17 procent, som vi konsumenter betalar. Vi kan inte dra av någonting utan bär glada hem vår potatis. Framöver skall det dras av och läggas på 12 procent istället för 17. Det som diskuteras är om priserna verkligen kommer att sjunka. Eller om vi får höra handeln säga att man inte kan sänka men avstår från att höja. Tag som exempel ett kilo tomater. Priset är 2,70. Med 12 procent moms borde priset vara 2,59. Men som vi alla vet, så varierar priset på grönsaker med årstid, väder, tillgång och efterfrågan. Om priset, den dag momsen sänks, inte sjunker till mer än 2,63 så kan det bero på att priset har gått upp, men den lägre momsen innebär att det i alla fall är lägre än förut. Vem kan kontrollera en sådan sak? Håller vi vanliga konsumenter överhuvudtaget reda på priser så noggrant att vi kan kontrollera momsen? Varor med stabila priser är det lättare att hålla koll på typ mjöl, gryn, flingor och kanske kaffe och te. Men inte står de priserna heller stilla. Och när momssatsen sänks också i mellanleden så blir det en rörlighet där också. När diskussionen togs upp förra gången kastade någon fram tanken att momsen under en övergångsperiod dras av i kassan när man betalar. Tekniskt kanske det är genomförbart, men vem garanterar att priserna inte har ”justerats” innan de kommer till kassan?

Är det fult att misstro dem som förser oss med livsmedel? Borde vi lita mera på att de ser till sina kunders bästa och verkligen för över momssänkningen på priserna? Det är antagligen betydligt bättre ställt i det avseendet än många vill tro, men brist på konkurrens brukar sällan vara drivkraften bakom låga priser. **Så vad** skall vi tycka? Tacka ja till momssänkningen och acceptera att en del försvinner på annat håll? Säger nej och kräva att pengarna öronmärks och används till något klokt? Eller säga ja och samtidigt kräva att systemet på något sätt kontrolleras så att sänkningen hamnar i de rätta fickorna? Skattesänkningar är kontroversiella saker, som oftast gynnar dem mest som har det minsta behovet. Men det finns anledning att sänka matmomsen. Den hör i dag till de högsta i EU, liksom matpriserna i landet. Men innan det sker bör regeringen ha klart för sig vilket slutresultat man är ute efter. Och också se till att det blir så.

Harriet Tuominen

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981. Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag. Medlem av Tidningarnas förbund. Kontrollerad upplaga 2007: 7.285 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag

ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15

KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax

Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449
DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning ring Posten tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga tider telefonsvarare.
Nya Åland: tfn 23 444 vard kl 8.30-16.15.
REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Tf. Harriet Tuominen
tfn (018) 528 441
harriet.tuominen@nyan.ax

Nyhetschef:
Anna Björkroos/Ulf Weman
tfn (018) 528 442
sport@nyan.ax
Arkiv: Marita Smeds
tfn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax

Familjeredaktör:
Kiki Alberius-Forsman
tfn (018) 528 451
Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportredaktör: Malin Tillström
tfn (018) 528 478
sport@nyan.ax

ANNONSAVDELNINGEN
Delice Lindegren
tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax

ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax

Ekonomichef:
Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print Ab, Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER
1.7.2008
Fortlöpande helår..... 189 €
halvår..... 100 €
kvartal 51 €

STOPTIDER FÖR ANNONSER										
Publiceringsdag	Efter text & mindre annonser			Annonser större än 600 mm			Färgannonser			
Månd	fre	kl 12	tor	kl 14	tor	kl 14	fre	kl 14	fre	kl 14
Tisd	mån	kl 12	fre	kl 14	fre	kl 14	må	kl 14	må	kl 14
Onsd	tis	kl 12	må	kl 14	tis	kl 14	tis	kl 14	tis	kl 14
Torsd	ons	kl 12	tis	kl 14	ons	kl 14	ons	kl 14	ons	kl 14
Fred	tor	kl 12	ons	kl 14	tor	kl 12	tor	kl 12	tor	kl 12
Lörd	tor	kl 14	tor	kl 12	tor	kl 12	tor	kl 12	tor	kl 12

Target: onsdagar kl 12.00.
Tel. 0600-9-1219

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäteriverket. © lantmäteriverket, tillstånd nr 364.

M:HAMN 02.45 L 13.45	→ 07.00/08.00 → 19.15/20.15	M:HAMN → 13.35 → 00.45 L
M:HAMN 23.55	→ 09.55/17.00	M:HAMN → 04.15
M:HAMN 04.25 13.45 00.50 L	→ 09.30/17.00 → 18.15/19.15 → 06.10/07.10	M:HAMN → 23.45 → 02.40 L → 13.35

Passagerare med el. utan fordon skall vara på plats i check-in sen. 30 min före avg., varefter incheck/bilj. försäljn. ej kan garanteras

Silja Galaxy
En helt ny kryssnings-upplevelse!

Res med nya Galaxy till Stockholm 13.45

Torgg. 14, tel 16 711 eller 06001 74552 (1,64€/besvarat samtal+alltid ins/msa)

TALLINK

Sthlm - Mariehamn - Tallinn

18.00 - 00.50 → 01.00 - 10.00
10.00 - 05.00 ← 04.50 - 18.00

Torggatan 14 • www.tallinksilja.fi • tel 16 711 el.
06001 74552 (1,64 €/besvarat samtal + alltid ins/msa).
Check-in senast 30 min. före avgång

ÅLANDSTRAFIKEN tom 31.8.2008

MARIEHAMN-KAPELLSKÄR
Dagligen

MAR	KAP
07.30	08.30
12.45	14.00
18.30	19.30
12.00	09.00
18.00	15.00
23.00	20.00

Buss Sto-Kap avg från Cityterminalen 1h 50 min före fartygets avg. Buss Norrtälje-Kapellskäer ca 45 min före fartygets avg. Även buss Kap-Sto (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ank. Bussen går via Norrtälje.

Bussanslutning från Uppsala avg. Hjalmar Brantings gata/Tycho Hedensväg 1 h 45 min före avgångstid.

ÅLAND-STOCKHOLM dagligen

ÅLAND	STOCKHOLM
01.10 L	06.30
04.35 M	09.40
10.15 M 1)	15.30
14.25 M	18.55
14.10 M	07.45
23.35 M	16.45
07.45 M	18.00
03.20 L	20.10

1) Reservation för charteravgång. Kontakta vår resebutik för information.
M=Mariehamn L=Långnäs

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före ord. avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. före ord. avg.

BUSS: transfer med Sundqvists, Mariehamn (Storagatan 2)-Långnäs 1h före avg. Även Långnäs-Mariehamn alla avg 12 EUR/person.

VIKING LINE Storagatan 2, tel 260 11, boken. 262 11
www.vikingline.ax

Turlista 25/4-7/9 (lokala tider)

Från Eckerö alla dagar	8.30	13.30	18.30
Från Grisslehamn alla dagar	10.00	15.00	20.00

Buss: Till Stockholm från alla båtankomster. 8.30-turen via Cityterminalen. Från Stockholm Tekniska högskolan 2 h före alla båtavgångar. Till Uppsala 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willys) kl. 8.00 och 13.00 till 10- resp. 15-turen. Från Mariehamn, Bussplan 1 h före båtavgång. Till Mariehamn efter båtankomst.

Bokning tel. 28 300, växel 28 000, Grisslehamn 0175-258 00.
Bokning även på www.eckerolinjen.ax

ECKERÖ LINJEN
Torggatan 2, 22100 Mariehamn

Vill du hjälpa?

För 10€ kan vi köpa 100 kg majs!

Inbetalning på konto: 203218-21939
Märk: Majs

Gottfrid Stenroos
Församlingen Ordet
Tillstånd 7 K14

Hjälp som når fram!

Fem-dygns-prognos

nyan.ax

Gå ner till 4,7 liter/100 km med Hyundai i30 Diesel och på köpet får du 5 års kvalitetsgaranti.

Boka provtur ring Zebra bil tel. 31762

HYUNDAI **ZEBRA Bil**
www.zebrabil.ax tel 31 762

LÖRDAG 2 AUGUSTI 2008

dagens turist | vädret | dagens rätt

"Jag marknadsför gödsel"

Dagens turister reser från en landsbygd till en annan när de turistar på Åland. **Aleksi Simula** och **Sanna Seppälä** bor i Mynämäki, strax nordväst om Åbo. En liten landsbygdss stad med ungefär 7000 invånare.

Vad gör ni på Åland då?
- Vi kom med skärgårdsfärjorna från Gustavs för två dagar sedan, så vi har till exempel sett alla turistmål på Kumlinge. Kyrkan och flygfältet. Och så har vi varit till en antikbutik, var det i Eckerö eller Hammarland?

- Hursomhelst så tältade vi sedan i Eckerö och nu är vi här för att titta på stan också innan vi tar färjan tillbaka.

Vad tycker ni om Mariehamn?

- Det verkar vara en riktigt trevlig småstad, med mycket gamla små hus. Det verkar riktigt idylliskt, säger Sanna.

Har ni varit på Åland förr?
- Nej det är därför vi är här. Det är ju egentligen så nära från Mynämäki att ta färjan över men det har aldrig blivit av förr. Vi kommer nog gärna igen, då kanske vi tar kompisar med oss

Småstadsbor. Aleksi Simula, Sanna Seppälä och hunden Vimma har hittat till Åland från den lilla staden Mynämäki nära Åbo.
Foto: FREDRIK TÖRNROOS

och väljer ett ställe att stanna lite längre på, nu när vi en gång har sett oss omkring.

Vad gör ni när ni inte turistar då?

- Jag arbetar i en foderfabrik, bland annat med produktutveckling, berättar Sanna.

- Jag marknadsför gödsel, berättar Aleksi.

Det låter lite svårt.

- Jo det är väl ganska svårt, men jag är också jordbrukare.

Slutligen, vad har ni för

tips till mig om jag turistar i Mynämäki?

- Hm, vad skulle det vara? Mynämäki över lag är ju en traditionell liten landsbygdssort i västra Finland, som kanske kan vara trevlig att besöka bara därför. Vi har bra service i staden.

- Där också en gammal bostadsmässa från 70-talet som kanske kan intressera någon.

SARA OTHMAN
sara.othman@nyan.ax
tfn 528 468

Lördag

24/15 Stockholm 0,4m 20/15 0,3m

18/14 0,3m 18/15 0,3m

UV-index i soligt väder
0-2 svag
3-5 måttlig
6-7 kraftig strålning

Söndag

22/14 Stockholm 0,7m 17/14 0,4m 15/12 0,3m 20/15 1,4m

Måndag

18/13 Stockholm 0,7m 17/13 0,3m 18/13 0,3m

I går kl 15

Jomala	temp. 22	moln.
Åbo	26	
Helsingfors	24	
Stockholm	27	

Nyhamn temp. 20 vind NV 9 m/s
Märket 19 N 9
Kumlinge - sakn. -

Vattenståndet i går kl 15

Föglö	- cm	Åbo	- cm
-------	------	-----	------

Solen i dag

Mariehamn	Upp 5:24	Ner 22:07
Helsingfors	5:03	21:48
Stockholm	4:37	21:10

Max/min temp. 25.7 - 1.8. klo 9

Jomala	+28,4	26.7.	+7,3	31.7.
Åbo	+27,7	26.7.	+7,9	30.7.
H:fors	+26,9	26.7.	+11,0	29.7.

För ett år sedan

Jomala	18	temp.	moln.
Åbo	19		
Helsingfors	18		

Utomlands i går

Köpenhamn	27	Madrid	31
Oslo	24	Rom	31
Bryssel	22	Aten	33
Moskva	19	Las Palmas	28
London	20	Phuket	31
Paris	23	Miami(förrgår)	31

METEOROLOGISKA INSTITUTET
Värdertjänsten Tel.060010600 3,95 /min +Isa

Fiskfilé i god sås

600 g filé av gös eller torsk
1 tsk salt
150 g skalade räkor
2 dl crème fraiche
1,5 msk hummerfond
1 dl riven ost

Sätt ugnen på 225 grader. Skär fisken i 4 portionsbitar - om filéerna är tunna så vik dem dubbla. Salta och lägg dem i en smord ugnssäker form. Blanda räkorna med crème fraiche och hummerfond. Klicka räksåsen på fisken och toppa med riven ost. Stek fisken i mitten av ugnen 15 - 20 minuter beroende på hur tjocka filéerna är. Servera med vinkokta grönsaker (3 delar grönsaksbuljong, en del vitt vin, en nypa salt) och potatis.

TIPSA 0457 313 4444 **MESSA 0457 323 4444** **RING 018 23444**

Lediga platser i ridskolan
Start 11 augusti

Bl.a Barngrupp fr. 5 år
Vuxen nybörjare
Ridvana barn/vuxna
Terrängturet v. 32

Ridning och rädslo/
Horsemanship Clinic
med Sven Forsström
23 aug.

Midgård Islandsstall
Tfn 0457 0947 490
midgard@aland.net www.midgard.ax

Ålands största urval av KVALITETS-KONST
I alla prisklasser!

Storagatan 15, tel 12 225
www.mariehamnskonsthandel.com

MARIEHAMNS KONSTHANDEL

VI FIXAR..

Blästring, målning och högtryckstvätt av hus, fasader, tak och stålkonstruktioner

Vi säljer även Pennzoil och Mag1

F:ma Henrik Hellström
tel. 018-38637, 0400493032, fma.hellstrom@gmail.com

Bygga nytt - enkelt och tryggt

Vi erbjuder alltid

- Fast pris • Fast inflyttningsdatum
- Kort leveranstid • Säker byggmetod inomhus
- Besiktade hus med optimal kvalitet • Flexibla planlösningar och många tillvalsmöjligheter
- Hus som klarar de nya energikraven

Kontakta oss för husförslag med fasta priser.

KonsensHus Projekt AB
Telefon: 17820.
Mobil: 0457-342 70 79
daniel@konsenshus.ax
www.aland.com/konsenshus

KonsensHus projekt ab

form.ax
Åländsk formgivning

Öppet: 17.5 - 7.9 kl. 10 - 16
och 30.6 - 10.8 kl. 10 - 18

ECKERÖ POST & TULLHUS
Välkommen!
www.form.ax t. 018 - 38189

norden
Nordens Institut på Åland

Ford

EuroFord Nordic 2008

Utställning av europeiska Ford
Lördag 2 augusti kl. 12-16 Badhusparken i Mariehamn

Se klassiska modeller som Anglia, Capri, Escort, Granada och Taunus samt Sierra Cosworth!

Nu även med veterantraktorer.
Fri entré! Servering, lotteri.

Arr. FORD Classic & Motorsport CLUB rf